

VOLITVE

Boris Šuligoj: Zdaj je čas za temeljit premislek. Premislek volivca, če želi vplivati na to, kako bo živel v naslednjih letih on in njegovi najbližji. Volitve, ki prihajajo čez dobre tri tedne, so veliko pomembnejše od predsedniških.
Stran 2-4

ZDRAVJE

Danijel Bešič Loredan: Take rešitve, kjer bi lahko vsak prebivalec Slovenije imel svojega osebnega zdravnika, ni, ker je družinskih zdravnikov enostavno premalo. Lahko pa bomo zadevo v roku 3 do 5 let uredili.
Stran 6-7

VSI KANDIDATI

Objavljamo seznam oddanih kandidatur za župane in občinski svet, ki smo jih prejeli od občinskih volilnih komisij.

Stran 27

Piran - Izola - Koper - Ankaran
vsak mesec brezplačno v gospodinjstva

številka 45
november 2022

OBALA[®] *plus*

časopis in portal za slovensko Istro
s pogledom na morje

www.obalaplus.si

TATJANA ROJC

Stran 12-15

JOŽE POTREBUJEŠ

Stran 40-41

TOMI BRULC

Stran 42-43

ANDREJ KORENIKA

Stran 20-21

IGOR COLJA

Stran 23

KAKIJEVA MARMELADA

Stran 46

COMUNITÀ AUTOGESTITA COSTIERA DELLA NAZIONALITÀ ITALIANA

Stran 10-11

Spoštovani bralci!

V uvodniku še posebej nerad pišem o lastnem časopisu. Tokrat bom naredil izjemo, ker menim, da moram opozoriti na nekatere spremembe. Nekaj naših rednih sodelavcev se je odločilo, da bodo svoj aktiven odnos do okolice letos pokazali tudi tako, da bodo kandidirali na različnih listah v različnih občinah. Katja Pegan, Dorjan Marušič in Sabrina Simonovič bodo nastopali na volitvah. Nekateri na višjih mestih svojih list ali strank, drugi nekaj nižje. V takih primerih se nekatere redakcije lahko odločijo, da v času volilne kampanje ne pišejo. Mi smo se odločili drugače. Prosili smo jih, da v svojih člankih ne agitirajo za svoje stranke oziroma liste in se odločijo, da vsem tudi na tem mestu povemo, da kandidirajo in da lahko tudi v času predvolilne kampanje ostanejo naši sodelavci. Vi jih boste že znali pravilno brati. Drugo je presenečenje glede količine promocijskih sporočil političnih strank in županskih kandidatov, ki so se odločili, da bodo tudi preko našega časopisa nagovarjali svoje volivce. Moj prvi vtis je bil, da bo časopis podoben oglasniku, sedaj pa imam povsem drugačno sliko. Na enem mestu lahko vidimo, s kom nas želijo prepričati in s kakšno vsebino nas želijo prepričati, pa še vsak si je izbral svojo obliko. Prepričan sem, da so nam obogatili to številko.

Drugače pa se pridružujem manjšemu krogu, ki predlaga, da bi imeli volitve vsaj na dve leti. Zastoj parkirišča, otvoritve pokritih tržnic, začetki pokrivanja tržnic, obnovljene šole, vrtci, novo asfaltirane ceste, obnovljena pristanišča, še v Piranu, kjer niso potrdili v zadnjih letih nobenega zares velikega projekta brez silnih težav, tik pred volitvami prižigajo zeleno luč za veliko naložbo. Toliko novosti, ki dobro vplivajo na naše življenje, že dolgo ne. Pa še velike in male obljube bomo ponovno slišali in predstavljajte si, da bi imeli za uresničitev teh obljub samo dve leti. Morebiti bi se svet vrtil hitreje in na bolje.

Tomaž Perovič

ČAS ZA PREMISLEK

V Kopru ni bilo konca sveta, neznanka je dinamika, ki jo prinaša Patrik Greblo - V Piranu sta samo dva politična bloka: Hotov in Antihotov - Sicer pa volivci podcenjujejo možnost, da je uspeh občine velikokrat bolj odvisen od svetnikov kot od župana.

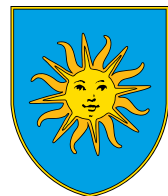
Zdaj je čas za temeljit premislek. Premislek volivca, če želi vplivati na to, kako bo živel v naslednjih letih on in njegovi najbližji. Volitve, ki prihajajo čez dobre tri tedne, so za konkretno življenje in razvoj domačega okolja veliko pomembnejše od predsedniških, ki smo jih v prvem delu ravno opravili. Predsedniške volitve so stvar prestiža, moralnega vpliva, dokazovanja moči in dajanja zgleda.

Seveda je lahko s svojim zgledom in primernim obnašanjem predsednik pomembna avtoriteta in s tem seveda vpliva na naše življenje tudi on. Toda na naše konkretno, vsakdanje življenje je vsaj v primeru sedanjega predsednika (pa tudi bodočih) njegov vpliv majhen ali celo zanemarljiv. Če pa na primer pogledamo izgubljene priložnosti v zadnjih treh mandatih piranske občine, se lahko resno vprašamo, ali je kaj takega mogoče v tako naravno in kulturno bogatem okolju. Še posebej, če primerjamo razvoj piranske in razvoj koprške občine v zadnjih nekaj mandatih. Pa čeprav so v obeh občinah uporabili enak mehanizem družbene ureditve, ki mu pravimo demokracija. Volivci imajo enak sistem družbene ureditve, volili so na enak način, rezultat pa je bil usodno drugačen. Je torej usoda lokalne skupnosti kljub demokratičnim metodam res odvisna od naključja, sreče, konstelacije zvezd, ali pa predvsem od konkretnih ljudi?

Volivci se težko znajdemo v poplavi neverjetnih obljub, vrhunsko izurjenih in seveda zavajajočih sporočil politične propagande in taktike. Mojstri političnega inženiringa so marsikje v Sloveniji presegli same sebe. Vendar so za tako uspešen inženiring upravljanja s politično voljo drugih

odgovorni tudi preveč pasivni volivci sami, ki se ne potrudijo prav veliko in niso prav zahtevni s svojo radovednostjo, da bi se primerno uprli manipulacijam, preden bi oddali glas. Njihova površnost je posledica vse bolj prevladujočega življenjskega sloga najmanjšega napa (v slogu: naj nam drugi povedo, koga naj volim, na primer z anketami) in neizmerne, nemalokrat podzavestne želje zadovoljitve svojih majhnih, precej materialnih interesov.

Župan lahko obljubi vse, ampak noben župan na tem svetu ne more izpolniti želja prav vsem prebivalcem katere koli občine, ker so zahteve notorično in večno »lačnih« volivcev neskončne. Največji županov greh je, če posamezniku ne omogoči tistega, kar posameznik brez sence dvoma misli, da mu pripada.

MESTNA OBČINA KOPER
COMUNE CITTÀ DI CAPODISTRIA

V KOPRU SE NI ZGODIL KONEC SVETA

Koprski župan Aleš Bržan je v svojem mandatu opravil veliko več, kot se je od njega pričakovalo in veliko več, kot je pokazal njegov predhodnik v svojem prvem mandatu. Čeprav so bile razmere v minulih štirih letih vse prej kot normalne. Najprej trumpovsko krčevito oklepanje oblasti prejšnjega

župana (Popovič je v tem smislu prehitel Trumpa), zatem železniška nesreča, potem dve leti pandemije, na koncu še ekstremna suša in vojna v Evropi. Kljub temu so v Kopru vseeno naredili nekaj takih potez, da bi se še Boris Popovič glasno trkal po prsni, če bi uspele njemu.

Bržanu je kljub vsemu uspelo ovreči napoved, da bo po Popoviču v Kopru potop in konec sveta. Ni ga bilo. Kopru je šlo v marsičem precej bolje kot prej, vsem bistveno tršim razmeram navkljub. Sedanji župan res ni poskrbel za dvigalo na Markovec, čeprav ga je (medlo, sicer) obljubljal, manj od pričakovani je vlagal na koprsko podeželje, ni imel ravno sreče s kar nekaj svojimi sodelavci, ni imel največje sreče v dialogu z delom kulture. Privoščil si je celo hudo napako svojega predhodnika in privatiziral občinsko glasilo za lastno predvolilno kampanjo. Če bi hotel biti prava alternativa Popoviču, bi glasilo plačal iz lastnega ali strankarskega žepa. Ne nazadnje ga je podprla najmočnejša državna stranka v državi ta hip. S tem mu je prinesla precej dodatnih točk, kar je jasno iz kampanje, v kateri skoraj ne mine dan, da kateri od ministrov ne bi obiskal Kopa in Istri (ter posredno Bržanu) obljubljal pomoč pri razvoju. To je tudi zasluga bivše tesne Bržanove sodelavke Tamare Kozlovič, ki ima v stranki očitno dovolj vpliva. Sicer pa mu je treba priznati bistveno: da so odnosi v občini (celo v predvolilni kampanji doslej) kot dan in noč v primerjavi s tistimi, ki so jih doživljali v Kopru pred štirimi leti.

Alternativa mu želi postaviti glasbenik in dirigent Patrik Greblo, ki je lahko povsem sposoben in uspešen mož, vendar volivci ne razumejo najbolje, kaj bi jim prinesel novega. Programa obeh kandidatov nista bistveno različna. Niti karakterja njunih osebnosti si nista tako narazen. Greblo vsaj doslej s svojo kampanjo ni nagovoril volivcev do te mere in na tak način, da bi lahko prepoznali prednosti in alternativo Bržanove politike.

Politične razmere v Kopru so doslej idilične v primerjavi s tistimi pred štirimi leti, vsem eksplozijam in obračunavanju koprškega podzemlja navkljub in navkljub umazaniam igrar po spletnih omrežjih. Še Boris Popovič je ubral nekoliko drugačno taktiko. Morda je spoznal, da se mu tista izpred štirih let ni najbolj obrestovala. Popovič je dobil nekaj njemu podobnih nasprotnikov. Štiri leta predaha so razblinila mit, da lahko Koper vodi uspešno samo eden in edini. Zato ocenjujemo, da se bo težko uvrstil v drugi krog. To se bo zgodilo le v primeru, če se bo Patrik Greblo še naprej tako medlo vključeval v predvolilno tekmo. Greblo in Popovič sta si v prvem krogu kot domnevna alternativa

Bržanu največja konkurenta, saj si v določeni meri jemljeta volivce, pa čeprav so Greblovi na intelektualno bistveno zahtevnejši ravni. Greblovi predvolilni program poudarja razvoj kulture, socialnih programov in gospodarskega razvoja, Popovič v prvih korakih kampanje prireja žurke s pop koncerti in peče čevapčiče. Iz sedanjega razmerja moči ni dvoma, da se bo Bržan uvrstil v drugi krog županskih volitev. Od tega, kdo bo njegov protikandidat, pa bo odvisno, koliko bo Bržan prisiljen popraviti svojo kampanjo.

V PIRANU DVA BLOKA: HOTOV IN ANTIHOTOV

Bistveno bolj zaskrbljujoče so razmere v piranski občini. Tako destruktivne politične situacije, v kakršno so padli Pirančani, si niti v sanjah ne bi mogli predstavljati. Je še slabša od zadnje faze avtokracije, ki smo ji bili priče v prejšnjem koprskem mandatu. Če bodo v Piranu ponovili še enega podobno ponesrečenega župana in občinski svet, bo to piranske občane v naslednjih letih veliko stalo.

Vse se je začelo že v času župana Petra Bossmanna. A ne zaradi njega, temveč zaradi stricov iz ozadja, ki so prav z Bossmannovo izvolitvijo doumeli, kako zlahka lahko prevzamejo odločanje v občini in po svojem okusu vlečejo niti iz ozadja. Tudi sam Peter Bossmann je kmalu po svoji izvolitvi razumel (in javno razkril), da niti približno ni on glavni »šerif« v kraju. Posamezni predstavniki kapitala skupaj z najetimi mojstri političnega inženiringa ves čas kažejo, kako to gre. Prevzeli so stranko Socialnih demokratov, ki v tej občini (še posebej) že dolgo ni več to, kar je bila, saj v njej praktično ni več kontinuitete starih kadrov, izkušenih stebrov socialne demokracije, ampak prevladujejo ljudje, ki sledijo kruti logiki tranzicijskega turbo kapitala. (Vprašajte stare piranske socialdemokrate!)

Prav zaradi takega položaja je že ob začetku prejšnjega mandata nastalo gibanje za občino Piran, ki je sklenilo narediti konec takšni politiki. Naloge so se lotili kot prvovrstni začetniki, ki so jih stari morski volkovi prej kot v dveh letih spravili v stranski žep.

Tisti, ki so pred štirimi leti pljuvali po plakatih občinske SD in se norčevali, da se bodo celo podelali nanje, zdaj sedijo za isto mizo in z retoriko cenenege populizma nagovarjajo volivce. Navzven torej goreči borci za pravice malega človeka, po duši pa izraziti populist kova Berlusconi, Trump in Boris Popovič. Zadostuje ogled zasebnega in hkrati očitno strankarsko obarvanega glasila Naša Istra in že površnemu bralcu je lahko jasno, za kakšno retoriko in kakšno črno-belo politiko ustrahovanja, diskreditacije in svetohlinstva gre. V tem krogu se vrstijo nazorni primeri obračunavanja z vsemi, ki si upajo imeti in razglašati drugačno mnenje, kakor koli oporekati, ugovarjati takšni politiki. Gre torej za metode, ki jih nikakor ni mogoče pripisati filozofiji napredne sodobne evropske socialdemokracije, ampak so veliko bolj značilne za obračune mafijskih združb. Kako lahko volivec še verjame voditeljem stranke GZOP in njihovim stricem iz ozadja po tem, kar se je zgodilo v občinski politiki, ko so s takšno večino zmagali in prevzeli vaje občinske oblasti v svoje roke? Dober primer sprege takšne politične manire in za piransko občino škodljivega kapitala je želja, da bi občini vsilili nakup teniških igrišč. Po tem, ko je v piranski javnosti zaokrožil video, kako se portoroški podjetnik Vejsil Hot druži z Bojanom Petanom in sodelavcem iz Term Čatež Sandijem Bonaco, je postalo jasno, zakaj se lokalni odbor stranke SD tako trudi, da bi občina zapravila skoraj pet milijonov za nakup igrišč, od katerih širša skupnost ne bi imela nič. Šele na zadnji občinski seji so svetniki pri tej temi spremenili barve. Župan se je z Bojanom Petanom dogovoril za prestavitev odločanja o uveljavitvi predkupne pravice za teniška igrišča na februar 2023. Odločitev je logično prepustil tistim svetnikom, ki bodo prevzeli nov mandat in s tem odgovornost za porabo proračunskega denarja za takšne bravure prepustil naslednikom. Zdi se torej, da je v Piranu vse odvisno od tega, ali bodo volivci spregledali, kdo narekuje tempo v občini in za kakšno politiko gre zadnjih 15 let v tem kraju. Visok uradnik piranske občinske uprave je razmere pred volitvami ponazoril, da so se politične stranke v Piranu v grobem delijo na dva pola: tiste, ki so in bodo lojalne Vejsilu Hotu in vse ostale.

Boris Šuligoj

Časopis in spletni portal **OBALaplus**® sta vpisana v razvid medijev Ministrstva za kulturo pod zaporedno številko 2216. ISSN 2670-4609. Izdajatelj MBM MEDIA d.o.o., Portorož.
Distribucija preko Pošte Slovenije v gospodinjstva občin Ankaran, Koper, Izola in Piran. Število izvodov 31.500.
Uredništvo: Pristaniška 14, 6000 Koper, urednistvo@obalaplus.si, 05 9045 710, 040 600 700.
Oglaševanje: marketing@obalaplus.si, 040 771 000.
Odgovorni urednik Mauro Belac, mauro.belac@obalaplus.si.
Urednik Tomaž Perovič, tomasz.perovic@obalaplus.si.
Člani uredništva: Boris Šuligoj, Bojana Leskova, Nataša Benčič, Dorjan Marušič, Manca Hribovšek, Sabrina Simonovich, Sašo Mejak, Maja Orel Jakič, Katja Pegan, Polona Žigo in Eva Branc, Petra Mežnarc.
Oblikovanje in prelom tiskane izdaje Tedy Grbec, GT-design d.o.o. Urejanje spletnega portala Elvis Dobrilovič.
Stališča avtorjev prispevkov ne izražajo nujno stališč uredništva. Za točnost podatkov v podpisanih vsebinah odgovarjajo avtorji oz. naročniki objav. Za nepodpisane vsebine je avtor uredništvo. Komercialna sporočila so ločena od uredniških vsebin. Naročene objave so označene z oznako © - promocijsko sporočilo.
Datum izida 26. oktober 2022.

NEPREDVIDLJIVE NAPOVEDI V PIRANU IN IZOLI

V Piranu je zelo nepredvidljivo napovedovati, kdo ima največ možnosti za župana. Po ocenah poznavalcev bi lahko povzeli, da imajo največ možnosti za drugi krog Gašpar Gašpar Mišič, Manuela Rojec in Andrej Korenika. Manuela Rojec je dobila podporo stranke Gibanja Svoboda, Gašpar Gašpar Mišič očitno nima podpore največje državne stranke, stavi pa na dialog z vsemi (tudi s SD). Andrej Korenika pa zagotovo ne uživa podpore strank iz kroga podjetnika Vejsila Hota, ampak ima podporo Hotu nasprotujočih

Občina · Comune di
IZOLA · ISOLA

gibanj, kapitala in strank. Seveda se moti, kdor misli, da bo usoda Pirana odvisna le od novega župana. Prav iztekajoči mandat je pokazal, da je veliko pomembnejše, kdo sedi in odloča v občinskem svetu. Najlažje je vso krivdo valiti na župana, saj imajo svetniki vso oblast v svojih. Vsaj toliko pozornosti kot županskim kandidatom bi morali volivci nameniti predlaganim listam za občinski svet. Na njih je največ neznank in pasti, torej največ možnih nedozorelih svetnikov, ki ne ponujajo primerne alternative sedanjemu občinskemu svetu.

ANKARAN

Je pa Gibanje Svoboda marsikoga razočarala s svojo izbiro v izolski občini. Čeprav je res, da je kandidat Milan Bogatič dobil dragoceno podporo Mefove Liste Izolani. Kljub tej močni navezi Gibanja Svobode in Liste Izolani ostajata glavna tekmeča za župana dosedanji župan Danilo Markočič in jadralec Vasilij Žbogar. Markočič računa na dosežene rezultate iz svojega mandata in na to, da je v svojo listo zvalil nekaj uspešnih Izolanov. Vasilij Žbogar sicer nima političnih izkušenj, je pa zato karizmatična osebnost in z največjim socialnim kapitalom, saj velja (poleg Draga Misleja Mefa) za najbolj znanega Izolana. Žbogarja podpira tudi direktor Zdravstvenega doma Izola Evgenij Komljanec in vplivneži iz izolske skupine Galeb.

Občina Ankarano
Comune di Ancarano

Gibanje Svoboda skuša z Bredo Krašna pridobiti vpliv tudi v ankaranski občini, vendar prvi odzivi iz volilne kampanje kažejo, da aktualnega župana in ponovnega kandidata Gregorja Strmčnika ne bo ogrozila nobena od dveh kandidat (poleg Krašne še Maja Prodan Jurič). Dosedanji ankaranski župan ponovno računa na zmago že v prvem krogu. Čeprav je Strmčnik izredno izkušen in temeljit politični voditelj, to ne pomeni, da idealno vodi občino. V Ankaranu ima vsako leto več nasprotnikov, ki trdijo, da bi se občina morala razvijati hitreje glede na proračunski potencial, ki ga premore.

ČAS JE ZA SADOVE IN PLODOVE VAŠEGA DELA.

Pridružite se novi sezoni
Lidlove Lojtr'ce domačih
s svojimi odličnimi pridelki!

15 let

Preprosto
več za vas

Lidl Slovenija d.o.o. k.d.
www.lidl.si

PRIJAVE
ZBIRAMO DO 18. 11.
NA WWW.LIDL.SI.

CITROËN

CITROËN SUV C3 AIRCROSS

DOBRODOŠLA AVANTURA! *BENVENUTA AVVENTURA!*

Povprečna poraba goriva (pri kombiniranem ciklu vožnje po WLTP): 4,2–6,6 l/100 km, izpusti CO₂: 110–151 g/km, stopnja izpustov EURO 6.3, specifični izpusti dušikovih oksidov 0,0254–0,0476 (NOx). Pri dizelskih motorjih je vrednost specifičnih izpustov trdnih delcev 0,00030–0,00152 g/km, število trdnih delcev pa 0,04–4,84 × 10¹¹. Oglikov dioksid (CO₂) je najpomembnejši toplogredni plin, ki povzroča globalno segrevanje. Izpusti onesnaževal zunanega zraka iz prometa pomembno prispevajo k poslabšanju kakovosti zunanega zraka. Prispevajo zlasti k čezmerno povišanim koncentracijam prizemnega ozona, delcev PM₁₀ in PM_{2,5} ter dušikovih oksidov. Slike so simbolične narave. Citroën si pridržuje pravico do sprememb v vsebini in ponudbi. Več na www.citroen.si.

POVPRAŠAJTE ZA AKCIJSKO PONUDBO

CHIEDETE PER LE OFFERTE
PROMOZIONALI

CITROËN C3

KER JE ŽIVLJENJE LEPŠE V BARVAH. *PERCHÉ LA VITA È PIU BELLA A COLORI.*

Povprečna poraba goriva (pri kombiniranem ciklu vožnje po WLTP): 4,0–6,3 l/100 km, izpusti CO₂: 104–145 g/km, emisijska stopnja EURO 6.3, specifični izpusti dušikovih oksidov: 0,0235–0,0514 (NOx). Pri dizelskih motorjih je vrednost specifičnih izpustov trdnih delcev 0,00025–0,00051 g/km, število trdnih delcev pa 0,05–3,61 × 10¹¹. Oglikov dioksid (CO₂) je najpomembnejši toplogredni plin, ki povzroča globalno segrevanje. Izpusti onesnaževal zunanega zraka iz prometa pomembno prispevajo k poslabšanju kakovosti zunanega zraka. Prispevajo zlasti k čezmerno povišanim koncentracijam prizemnega ozona, delcev PM₁₀ in PM_{2,5} ter dušikovih oksidov. Slika je simbolična. Več na www.citroen.si.

AVTOPLUS

AVTOPLUS D.O.O. KOPER
ISTRSKA CESTA 55, 6000 KOPER

TELEFON: 05/61 37 000
E-POŠTA: CITROEN-PRODAJA@AVTOPLUS.SI

NAD OBALO SE JASNI - DANIJEL BEŠIČ LOREDAN

Prejšnji četrtek je v okviru pogovornih večerov Nad obalo se jasni Gledališče Koper obiskal zdravstveni minister Danijel Bešič Loredan, s katerim se je pogovarjal urednik časopisa ObalaPlus Tomaž Perovič.

In to ravno dan po tem, ko je z namestnikom vodje pogajalske skupine Sindikata zdravnikov in zobozdravnikov Fides Gregorjem Zemljičem podpisal sporazum o začasni prekinitvi stavkovnih aktivnosti. Sporazum predvideva oblikovanje ločenega plačnega zdravstvenega stebra v okviru plačnega sistema javnega sektorja. Minister napoveduje, da lahko zdravniki specializanti v kratkem pričakujejo finančni »obliž«, ki bo vsaj malo uravnotežil nastalo situacijo. Po njegovem mnenju pa imajo sicer zdravniki, ki so specialisti, delajo dobro in veliko za slovenske razmere dobro plačo. »Dogovorili smo se, da uravnotežimo vse nepravilnosti, ki so se zgodile skozi leta v zdravstvenem sistemu. Lotili se bomo dopustov, dodatkov, lotili se bomo tega, da se zadeva diferencira, da imamo neko karierno pot. V tem sistemu bo lahko prišlo tudi do tega, da bo nekdo dobil manj denarja, kot ga dobiva sedaj,« je ob tem povedal Bešič Loredan. Ob vprašanju, kaj se dogaja z inšpekcijskim nadzorom nad čakalnimi vrstami, ki je bil

napovedan, pa minister odgovarja: »Inšpekcijski nadzor bo pokazal delno sliko, bolj bo stanje jasno konec leta, ko bodo zavodi očistili svoje čakalne vrste. Pričakujem, da bodo čakalne vrste malo krajše, ne bodo pa bistveno krajše pri tistih najdlje čakajočih.« Dodal je, da si želijo spomladi priti do digitalne ali virtualne platforme, kjer se bo točno vedelo, kam pacient lahko gre in koliko je čakalna doba za enako storitev v celem sistemu, ki je seveda javen. Začeli so uvajati tudi digitalizacijo sistema, kar pomeni, da je sistem transparenten, jase, v vsakem trenutku se lahko vidi, kje kdo dela in koliko. Končni cilj je, da bodo bolnišnice, zavodi oz. vsi izvajalci v zdravstvenem sistemu bili plačani po učinku in ne kot do sedaj, ko jim je ZZS vnaprej plačal določeno vsoto, ne glede na to če so bile storitve, za katere so dobili

**Danijel Bešič Loredan:
"ZAVAROVALNIŠKI
SISTEM V SLOVENIJI
JE KOT MEŠANO
MESO NA ŽARU."**

denar, na koncu opravljene ali ne. Koprčan Bešič Loredan, ki je sicer doktor medicine – specialist ortopedske kirurgije, je stolček ministra za zdravje zasedel s ciljem reformirati zdravstveni sistem do začetka leta 2024. Kot sam pravi, si želi, da bi to zaznamovalo njegovo ministrsko delo tudi v prihodnje. O obsežnem naboru ukrepov in rešitev, ki so uvod v zdravstveno reformo, je minister spregovoril tudi na pogovornem večeru. »Če bi koncesionarjem na dolgi rok dovolili, da delajo vse, bi nastala nevarnost, da bi zdravniki pustili službo v javnem zdravstvenem sistemu, se zaposlili pri koncesionarjih in tam opravljali vse storitve. Potem nam grozi, resna nevarnost, da ostanejo javni zdravstveni zavodi, ki pa so nosilci razvoja, izobraževanja in 85 % vseh storitev na sekundarni ravni, brez zdravnikov. Ta sistem moramo počasi pripeljati do točke, kjer bo uravnotežen. Zgled nam je lahko Finska, ki ima razmerje 80 % proti 20 % - 80 % so javni zavodi, 20 % so zasebniki, ki opravljajo delo znotraj javne mreže, vendar spet ne v celoti. Jasno so znani standardi in normativi.«

Medijski pokrovitelj

radio capris

Dodal je, da dodatnega zdravstvenega zavarovanja ne bo več, takoj ko izberejo način, kje najti 600 milijonov evrov.

Slovenijo pesti tudi pomanjkanje družinskih zdravnikov: »Družinski zdravniki sedaj delajo na dveh ali treh deloviščih, hkrati morajo

opravljati nujno medicinsko pomoč, upravljati svojo ambulanto, obremenjeni pa so tudi z administrativnimi deli. Mi moramo položaj družinskih zdravnikov izenačiti z najboljšimi kardio kirurgom. Take rešitve, kjer bi lahko vsak prebivalec Slovenije imel svojega osebnega

zdravnika, ni, ker je družinskih zdravnikov enostavno premalo. Lahko pa bomo zadevo v roku 3 do 5 let uredili tako, da bomo imeli t. i. ambulate za neopredeljene.« Pogovor si lahko pogledate na YouTube kanalu ObalaPlus.

OBALAplus
Časopis in portal
za slovesko Istro

Imate dejavnost? Si želite novih strank, več kupcev vaših izdelkov ali več naročnikov vaših storitev? Tukaj je pravi prostor za vas! Vaš oglas bo vsak mesec dosegel **25.500** gospodinjstev v slovenski Istri! Pokličite nas na **040 600 700** ali nam pišite na **marketing@obalaplus.si** in izvedeli boste prednosti oglaševanja v časopisu in na spletnem portalu **www.obalaplus.si**

NOVA LOKACIJA TRGOVINE

Agroključ

MESTNA VRTNARIJA
Škocjanska pot 2

marjetica
KOPER

STIHL

Bo vašemu otroku potekel status? Ni panike.

Sklenite dopolnilno
zdravstveno
zavarovanje
za svojega otroka!

**VARUH
ZDRAVJA**
VZAJEMNA

Odkrij več o
zavarovanju.

080 20 60

Izbral sem dostavo
na bencinski servis,
ker je na poti!

www.posta.si

Izberite tudi vi način prevzema paketa, ki vam najbolj ustreza.
Lahko tudi na najbližji bencinski servis.

- 7 načinov dostave.
- Dostava tudi v roku 1 ure.
- Več kot 1.100 prevzemnih mest.
- Enostavno vračilo paketa.
- Sledite paketu na sledenje.posta.si.

Več nasvetov za enostavne spletne nakupe na www.posta.si/enostavna-dostava

POMORSKA LOGISTIKA
KOPENSKA LOGISTIKA

- železniški promet
- cestni promet

ZRAČNA LOGISTIKA
CARINSKE STORITVE
TERMINALSKE STORITVE

<https://fersped.si/>

LE ATTIVITÀ DELLA CAN COSTIERA

PALAZZO TARSIA SEDE DELLA CAN COSTIERA - IL PROGETTO PIU' IMPORTANTE DEGLI ULTIMI 30 ANNI

Con la firma solenne del contratto di compravendita, l'antico Palazzo Tarsia, in pieno centro storico a Capodistria diventa la sede della CAN Costiera. Viene portato a termine un progetto fortemente voluto dalla massima organizzazione minoritaria in Slovenia e dal deputato al Parlamento di Lubiana, Felice Žiža, che si è impegnato a fondo con il precedente esecutivo affinché fossero stanziati i mezzi necessari per rilevare l'edificio, che da decenni ospitava (e sarà così ancora per qualche mese) le redazioni del quotidiano "Primorske novice". Nel siglare l'intesa, alla presenza dell'Ambasciatore d'Italia a Lubiana, Carlo Campanile, del Console generale a Capodistria, Giovanni Coviello, del direttore dell'Ufficio governativo sloveno per le nazionalità, Stane Baluh, dei sindaci e vicesindaci dei Comuni costieri, il presidente della CAN Costiera, prof. Alberto Scheriani, non ha nascosto la propria soddisfazione. "Viene raggiunto il traguardo di una sede propria per la CAN Costiera, che finora aveva usufruito dell'ospitalità offerta dal Comune capodistriano. Il vasto edificio radunerà sotto allo stesso tetto le istituzioni della CNI che lo desidereranno, ottenendo sinergie nel proprio funzionamento e una razionalizzazione delle

spese. Ci rallegra che Palazzo Tarsia torni in mano ad un soggetto di diritto pubblico, dopo essere stato a lungo proprietà privata, con la prospettiva di aprirsi alla cittadinanza, ospitando varie manifestazioni ed eventi. Si provvederà anche a tutelare un ricco patrimonio storico-culturale, poiché l'austero palazzo risalente al 17.esimo secolo, è anche un esempio di architettura barocca. Da non sottovalutare che sorge a pochi metri da altre istituzioni importanti per la CNI come Radio e Tv Capodistria e la Comunità degli Italiani "Santorio Santorio". Scheriani ha ringraziato sentitamente il deputato Žiža, che invitato a prendere la parola, ha definito l'acquisto dello stabile il più importante

COLLABORAZIONE CNI- GOVERNO SLOVENO: IN DIRITTURA D'ARRIVO L'ACCORDO

Regna attesa a Lubiana per la stipula dell'accordo di collaborazione tra il nuovo governo sloveno e la Comunità nazionale italiana. Il deputato della CNI in Parlamento, Felice Žiža, sta lavorando al documento, che ha superato la fase iniziale della stesura e ora attende l'armonizzazione tra i vari dicasteri. "In quest'ultimo periodo, assieme al mio omologo della Comunità ungherese, abbiamo preparato il terreno all'intesa. Nasce dopo lunghi mesi di dialogo, avviato in luglio. La bozza dell'Accordo è stata presentata in settembre al Consiglio della CAN Costiera, che ha dato il proprio assenso. Comprende otto capitoli, fondamentali per la nostra tutela e lo sviluppo della CNI in Slovenia" ha rilevato il dottor Žiža. "I passaggi più importanti comprendono il settore scolastico, quello dell'informazione,

dello sviluppo della base economica, dei progetti regionali ed europei per lo sviluppo dell'incubatore d'impresa di Santa Lucia e della sede del Museo multimediale presso il palazzo Graviš Buttorai, gestito dall'Unione italiana, in collaborazione con la CAN Costiera. Di rilievo il capitolo che prevede la modifica di sei leggi che ci interessano in modo diretto e che, con i cambiamenti proposti, dovrebbero migliorare ulteriormente il nostro sviluppo, la promozione della lingua e della cultura italiana. Gli otto capitoli si articolano in 36 punti programmatici con 5 punti, che noi definiamo "prioritari" e che riguardano: la modifica della legge specifica delle nostre scuole, con l'inserimento della conoscenza della lingua d'insegnamento italiana a livello di madrelingua (letteraria) per tutti quei

progetto in campo edilizio per la CNI negli ultimi 30 anni, se non si tengono conto delle scuole costruite o già restaurate. Asua volta ha ringraziato il direttore Baluh per il costante supporto ed ha auspicato che possano presto avere una sede adeguata i connazionali di Ancarano e vani aggiuntivi le istituzioni italiane di Pirano. Reciproca gratitudine per la collaborazione è stata espressa dalla CAN Costiera e dai vertici delle Primorske novice, rappresentate dal direttore Janez Pavčnik. Il giornale sposterà i propri uffici in periferia, ma rimanendo, quindi, sempre a Capodistria e garantendo buone condizioni di lavoro ai propri dipendenti.

docenti che non adempiono a questo criterio, al momento della loro assunzione. Importante la creazione di un Fondo italo-sloveno, sul modello di quello sloveno-ungherese già esistente e che sta per dare i primi risultati nel corso del prossimo anno. Dalla realizzazione di questo fondo si andrebbe ad ottimizzare tutta una serie di progetti economici. Altra priorità, l'edilizia e l'infrastruttura scolastica (asilo di Crevatini, asilo di Santa Lucia, scuola elementare Dante Alighieri di Isola e palestra per la Scuola media Pietro Coppo di Isola) e trova anche spazio l'acquisto di una sede per la CAN di Ancarano. Da non dimenticare, infine, il costante turn-over alla RTV di Capodistria" conclude il deputato Žiža.

FORMAZIONE DEGLI IMPRENDITORI E AVVIO DELLE LORO INIZIATIVE

La CAN Costiera ha promosso nel Parco naturale di Val Stagnon, un evento formativo per imprenditori e di promozione del Programma di sviluppo della base economica della CNI. Ha avuto per tema la comunicazione come strategia di business aziendale. La prima parte è stata riservata a degli workshop, incentrati sugli interessi rilevati con un questionario, proposto ai soggetti economici regionali. Le lezioni teoriche sono state affidate a Francesca Natali e Lorenzo Valeriani, della società romana META Group ed erano tendenti a fornire ai partecipanti strumenti innovativi per poter lanciare o ampliare le rispettive attività. L'occasione è stata colta dalla CAN Costiera per illustrare ancora più dettagliatamente i passi che sta intraprendendo, in collaborazione con il Ministero per l'Economia e la Tecnologia della Repubblica di Slovenia, per sviluppare la base economica della Comunità nazionale italiana. Il programma è attivo dal 2018. Come rilevato da Massimiliano Di Nardo, coordinatore della CAN per i progetti economici, si è trattato del secondo appuntamento annuale con gli imprenditori connazionali, dopo quello di marzo. Le promesse fatte allora agli operatori economici sono state mantenute e in particolare

sono stati aumentati sensibilmente, più che raddoppiati, i mezzi a disposizione sino al 2024 nell'ambito delle strategie della CAN Costiera. La misura approntata per l'imprenditoria garantirà oltre 100 mila euro di sovvenzioni per il 2023 e altrettanti per il 2024, da assegnare a progetti innovativi, che possano creare o mantenere posti di lavoro, essere eco sostenibili e aumentare la competitività delle imprese con sede nelle zone dove vive la CNI. Le intenzioni della CAN Costiera

sono state puntualizzate nel suo cenno di saluto ai presenti dal presidente, Alberto Scheriani. "Ho inteso rilevare che per noi le sfide in campo economico sono una novità, ma finalmente possiamo lavorarci grazie ai mezzi ottenuti dal governo sloveno. I suggerimenti utili che ci possono giungere da soggetti affermati ed esperti sono, ovviamente, benvenuti per farci crescere nel tempo. Ci rallegra che la partecipazione all'incontro degli imprenditori locali sia stata maggiore rispetto alla primavera scorsa e sarà nostra premura organizzare almeno due incontri annuali del genere. A chi intraprende la carriera in campo economico possiamo assicurare che avrà nella CAN Costiera, nei suoi dipendenti, guidati da Andrea Bartole e nel suo ufficio per la base economica della CNI, un sostegno per aiutarli nei passi che devono muovere per arrivare al successo" ha sottolineato il prof. Scheriani. Ha preso poi ancora la parola il presidente della Camera di commercio regionale, Robert Rakar, che salutandoli le nuove iniziative imprenditoriali, si è soffermato sugli aiuti concreti che la sua organizzazione può offrire, anche per spalancare qualche porta alla collaborazione con aziende sia slovene sia straniere.

SECONDA TAPPA DEL PROGETTO MUSE IN PORTOGALLO

La Can Costiera è stata presente alla tappa portoghese del programma Erasmus+, progetto MusE - Music and poetry to empower teenagers resilience at school, svoltasi a Viseu, in Portogallo. Si è trattato del secondo appuntamento con il concerto intitolato A Boy, a Girl, pop Symphonic Poem, composto e diretto dal maestro Francesco Colasanto ed eseguito dall'"Orchestra Clássica do Centro" di Coimbra. Tema principale del progetto lo sviluppo della

resilienza nelle nuove generazioni che si trovano a vivere in un mondo sempre meno umano. Il pubblico è stato allietato dalle voci della soprano Anna Corvino e del tenore Francesco Napoletano. Hanno partecipato, inoltre, gli allievi della Escola Secundária Alves Martins, dove si è svolto il concerto. Oltre che sulla musica, i partner del progetto provenienti da Portogallo, Irlanda, Italia, Turchia, Romania e dalla Slovenia, rappresentata per la CAN Costiera da Massimiliano Di Nardo, si

sono confrontati in due giornate di laboratorio e riunioni di coordinamento per definire ulteriori aspetti legati allo svolgimento del progetto e dei suoi obiettivi. Tutti i partner si sono detti soddisfatti dell'organizzazione dell'evento e auspicano che il successo avuto a Capodistria ed a Viseu, si ripeta anche per le prossime tappe di Romania, Italia e Turchia.

TARTINI 3L3CTR0NIC - PIENO SUCCESSO DEL PROGETTO

Un esperimento inedito e coraggioso: l'abbinamento della musica tartiniana con quella elettronica. Lo hanno condotto con successo al Magazzino Grando di Portorose, la CAN Comunale di Pirano, la locale Comunità degli Italiani e il Comune di Pirano, con il supporto finanziario della CAN Costiera. L'evento rientra nell'ambito dei festeggiamenti dei 330 anni dalla nascita del grande violinista e compositore, Giuseppe Tartini, al quale il governo sloveno ha dedicato un intero anno, scandito da concerti, convegni, studi e presentazioni del grande lavoro, lasciato in eredità dal Maestro delle Nazioni. Il Tartini 3L3ctr0nic, con concerti di musica elettronica, accompagnati da spiegazioni

di esperti e interazioni con molti studenti delle scuole di Pirano. I giovani hanno potuto cimentarsi con stazioni modulari per la sperimentazione, creando musica elettronica, in un'esperienza unica e difficilmente accessibile altrove. Gli organizzatori hanno voluto sensibilizzare i ragazzi sul valore della musica elettronica, con l'obiettivo finale della sua demistificazione, attraverso la sperimentazione e l'esperienza degli effetti positivi di questo genere musicale, attraverso la creatività, con spiegazioni di docenti e studenti del Conservatorio Giuseppe Tartini di Trieste e con le esibizioni della nota violinista Francesca Guccione e dei dj Tomy DeClerque e Dave Mech. Presente alla fase iniziale dell'evento anche il

presidente della CAN Costiera, Alberto Scheriani che ha rilevato: "Ritengo che si sia trattato di un bel evento, innovativo, che ha coinvolto tanti giovani, ponendo al centro dell'attenzione la musica elettronica e gli strumenti per generarla. Come CAN Costiera ci siamo attivati, nell'ambito dell'Anno Tartiniano, per sostenere le varie iniziative e abbiamo sollecitato il Ministero della cultura a destinare per questi scopi mezzi aggiuntivi. Un grande ringraziamento va agli organizzatori della CAN, della Comunità degli Italiani e del Comune di Pirano che hanno curato in prima persona i numerosi appuntamenti, nel nome di Tartini".

TATJANA ROJC

Po poklicu je literarna zgodovinarica, pisateljica in pevka. Pela je v zboru stolnice Sv. Justa v Trstu, posebna vrednost stolnega zbora – Cappella civica je, da je to najstarejša tržaška institucija, ki jo je ustanovil škof Bonomo in v kateri je prepeval tudi Primož Trubar. Institucija z žlahtno preteklostjo. Na prejšnjih volitvah, leta 2018, v Italiji je bila veliko presenečenje, saj je kot popolna novinka slovenskega rodu kandidirala na listi Demokratske stranke in bila izvoljena. Na letošnjih volitvah je ponovno kandidirala, stranka ji je celo dodelila mesto nosilke kandidatne liste in bila izvoljena.

Kako ste se znašli v politiki? Študirali ste literarno zgodovino v Trstu ...

Po diplomi sem bila v svobodnem poklicu, pisala, predavala na raznih univerzah v Italiji in Sloveniji, prevajala, režirala dokumentarne filme, snovala na desetine radijski nizov ... Leta 2017 sem izdala roman *La figlia che vorrei avere* pri ugledni milanski založbi La nave di Teseo, ki jo je soustanovil Umberto Eco.

Podpisana je tudi že pogodba za izdajo te knjige v sloveščini. Prevedla jo bom sama, ker to je literatura, moj materni jezik je pa le moj materni jezik. Kako se je začela moja politična pot? V Rimu sem bila na nekem dogodku, kjer je bila tudi nekdanja poslanka Demokratske stranke Tamara Blažina. Povedala mi je, da bi stranka za parlamentarne volitve izbrala slovensko kandidaturu, ki naj bi bila odraz t.i. civilne družbe. Rekla sem, prostodušno, seveda, hvala, sem počaščena in dala zadevo ad acta. Malo pred novim letom me je Tamara pobarala, če se še strinjam. Seveda, sem rekla, saj sem dala besedo. Izbrali so štiri, potem tri kandidate, slednjič dve ženski. Izbrali so me, ker sem se s svojim delom vključila v slovensko, predvsem pa italijansko širšo stvarnost, promovirala slovensko kulturo, gradila mostove ... in tako bila izvoljena v parlament.

V Sloveniji so komentarji po teh volitvah nihali od zgroženosti do stoičnosti. Pričakoval se je zasuk v desno, ne pa tako korenit. Komentarji so bili, da gre ves svet v desno in Italija pač ni nobena izjema. Kako se to lahko zgodi v državi, v okolju, kjer bo letos minilo 100 let od Mussolinijevega pohoda na Rim.

Šest mesecev pred volitvami sem opozarjala, da je oktober obletnica pohoda na Rim. Kot opazovalka družbe, kakršna sem bila v svojem 'prejšnjem življenju', torej ne kot političarka, ampak kot opazovalka vsega, kar se dogaja okoli mene, sem opozarjala na to, da so smernice kot

v dvajsetih letih prejšnjega stoletja, se pravi Belle époque: navkljub težkemu času, socialni krizi, ekonomskim in energetskim težavam, ljudje navzven živijo, kot da bi se ne menili za to, kaj bo jutri. Tudi čas je bil pred stoletjem podoben, takrat je bil konec prve svetovne vojne, zdaj smo pa prihajali iz pandemičnega časa, ki so ga mnogi imenovali nova vojna. Ne pozabimo, da je v Italiji umrlo sto šestdeset tisoč ljudi. Veliko sem razmišljala o tem in opozarjala na vzporedja, a le malokateri so se na to odzivali. Potem se je zgodilo natanko to, na kar sem opozarjala. Res se je evropska politika zasukala v desno, ampak to ni edina razlaga za to, kar se je v Italiji zgodilo. Čas pandemije je omogočil odstop od veliko pomembnih pravil in tudi ekonomska situacija je huda, zelo zahtevna. Družba razmišlja dokaj neenotno: po eni strani anarhično, po drugi pa verjame tistim, ki obljubljajo Indijo Koromandijo. **To je v človekovi naravi.**

Delamo si utvare, da je vse rešljivo v trenutku, na ena dva tri, izstopili bomo iz Evrope, prenovljeni, vse bo na novo vzcvetelo ..., čeprav vemo, da to ni mogoče. Veste, ta populizem, da ne nagovarjaš človeka, naj začne razmišljati, ampak govoriš njegovim čustvom, njegovemu instinktu, tistemu

preživetvenemu, pomeni, da se lahko ponovi tisto, kar se je zgodilo pred sto leti. Mi smo zdaj v vojni ekonomiji, to nam mora biti jasno. Na severu nismo segrevali stanovanj do 22. oktobra. Desnica govori o preporodu, v resnici pa se med sabo prepira, kdo bo močnejši. Višajo se cene kruha, mleka, kar pomeni, da smo v fazi, ko bodo revni še revnejši in bogati še bogatejši. Srednji sloj ni razumel, da se tisti še bolj bogat, ki mu bo koval bodočnost, ne bo zanimal za njegove težave in tegobe, ampak postavil nova pravila, zamaskirana, a ta ne bodo skrbela za ljudi. Predvolilna obljuba, da bodo vsi upokojeanci imeli 1000 eurov pokojnine, da bomo vsi plačevali manj davkov, ... Kaj to pomeni? Nekateri so govorili o petnajst odstotnem davku za vse sloje, drugi o petindvajsetih odstotkih: se pravi, da bodo bogati plačevali manj, nižji in srednji sloj isto kot prej, bodo pa izgubili socialne pravice. Če država nima več prihodkov, bo najprej ukinila socialne pravice na področju zdravstva. Privatizacija zdravstva je divja tudi tukaj, v Furlaniji Julijski krajini, javne bolnišnice, tudi tiste manjše, so vse bolj obubožane. Pred časom, in to ne v volilni kampanji, se je eden od ligaških ministrov vprašal, pa kdo danes sploh še hodi k splošnemu

zdravniku? Splošni zdravnik je bistven, prav tako je bistveno socialno zdravstvo, država, ki omogoča vsem, da so primerno oskrbovani! Da imajo vsi iste možnosti za šolanje, za socialne storitve.

N'Toko je, ko je pozval ljudi na volitve, povedal nekaj zanimivega. Če skrajšam, saj bodo počeli podobno, kot ti zdaj, spremenilo se bo pa to, kako se boste počutili vi. Država dela po svoje, politične elite deljo po svoje ...

Rekli ste politična elita, tukaj je tisti nesporazum, politična elita govori na različne načine, ampak ostaja elita, četudi se deklarira, da skrbi za reveže.

Privilegijem se ne bo odrekla.

V svobodnem poklicu sem bila, vedela sem in še vedno to dobro vem, kaj pomeni računati na to, kaj bo s tabo ne naslednji mesec, ampak naslednje leto. Naučiš se, kako deluje majhno gospodinjstvo in kako razmišlja tisti, ki ti daje delo. Tudi on razmišlja o tem, a zase, ne zate. Politična elita v Rimu živi v palačah, gre za krasne plače, rafiniran kraj z veliko ugodnostmi in mimo grede se ne zavedaš več, kaj je pravo življenje. Ti živiš nekaj, ljudje pa živijo nekaj drugega. Kadar

slišim, da v Furlaniji Julijski krajini kilo kruha stane tudi do 6,50 eurov, je to zame grozljivo. Veliko ljudi pa zasluži 500, 800, tudi 1200 eurov in ima dva otroke. Kako preživi s takimi cenami? Ali pa kava, če jo popiješ pri pultu po 1,30?

V Ljubljani je okoli dva eura.

Skratka palača je gnezdo, iluzija življenja in marsikdo, ki je tam desetletja, ne ve, kaj pomeni en ali deset evrov. To je razkorak med resničnostjo in politiko.

Kaj finančno pomeni izvolitev v parlament?

Med senatorji in poslanci je majhna razlika v zneskih, ki so javni. S temi krijemo subvencijo stranke tako na državni kot na deželni ravni, ker ne uživa državne podpore, svoje sodelavce, ki so bistvenega pomena za parlamentarno delo, vse življenjske stroške, ki so za bivanje v Rimu izjemno visoki. V Rimu imamo urade, ki ne bi mogli obstajati brez naše podpore. Gre za parlamentarne in strankine uradnike, gre za izvedence, za novinarje, tajništvo ... funkcija pa terja tudi obleko, kar je za ženske bolj zapleteno, moški namreč zamenjajo kravate in srajce in so urejeni. Od začetka sem razumela, da je politika narejena od moških za moške. Gledam kolegice z majhnimi otroki. Če bi bilo obratno, bi ženske ostale doma in skrbele za družino in za otroke, obratno pa ni, razen redkih izjem. Vesele so lahko, če imajo nekoga, največkrat mamo ali taščo, da jim pomaga, ker bo moški svoje življenje težko spremenil in živel za družino. K sreči imam partnerja, ki me podpira v vsem in sva dobra ekipa, nanj se lahko zanesem, da mi bo pomagal.

To je moška civilizacija!

Vrniva se k volitvam. Bratje Italije izvirajo iz revnega dela Rima ...

To se pozna tudi v govoru njihove voditeljice. Melonijeva govori z močnim rimskim naglasom. Je pa sicer zelo inteligentna ženska, bistra in živa. Prihaja iz vrst neofašistov, ki imajo močan socialni naboj, mi kot levosredinska koalicija smo ga izgubili. Postali smo elita, nekako granitski smo, nismo več ljudski. Prva stvar, ki so mi jo povedali v prejšnji volilni kampanji, ko sem hodila naokoli, je bilo: vi demokrati pridete, ko so volitve, nas vprašate za glas, potem pa vas ni več. To sem si zelo zapomnila in v štirih letih in pol naredila več kot tisoč dogodkov na terenu. To pomeni, da ni bilo ne sobot in nedelj, kakšenkrat tudi praznikov ne, vse to pa zato, da ljudi poslušam. Vsak dan se učim od ljudi, ki mi povedo, kakšne so njihove težave. Petdesetkrat sem bila v Benečiji, kar pomeni, da sem srečala skoraj vse. Ko se srečaš z župani malih občin, ki štejejo dvesto, tristo ljudi, vidiš, kaj pomeni biti župan z nizkim proračunom, brez dovolj uslužbencev, da moraš skrbeti za to, da otroci lahko gredo v šolo, ker se sicer družine

izselijo, da so ceste, da so šolabusi ... To so težave in dokler se jih ne dotakneš, ne razumeš. In ko ti vse to pripovedujejo, jih spoštuješ, ker vseeno kandidirajo. Praktično zastoj delajo zelo zahtevno službo in osebno odgovarjajo, ko gre kaj narobe in potem se vprašaš, kje in zakaj je umanjala ta povezava med nami.

Poznate težave in probleme ljudi na terenu, kako vse to prevedete v politični jezik v Rimu?

K sreči imam kolege v Rimu, ki so izjemno pozorni, ki sami prihajajo iz krajevnih administrativnih izkušenj, zato mi lahko pri tem pomagajo. Marsikdo je mislil, da se bo slovenski poslanec ukvarjal samo s slovenskimi zadevami. Toda jaz sem bila edina senatorka Demokratske stranke za celo deželo, imam pa to dobro lastnost, kot rečeno, da znam poslušati ljudi in se potem posvetovati s tistimi, ki imajo več izkušenj in bolje poznajo procedure in rimske mline, ki meljejo počasi in vedo, kaj pomenijo težave, s katerimi se soočajo kmetovalci na posameznih območjih, intelektualci, ljudje ob meji ... Zelo sem vesela, da sem od kolegov dobila res veliko podporo, name so gledali kot na dodano vrednost, ne kot na manjko. Vsi, ki so prišli na naš konec, so bili očarani nad zgodovino, lepoto kraja, a tudi nad dejstvom, da je to nekaj, s čimer se ti soočaš in za kar moraš skrbeti. Primer: med epidemijo je prišlo do zastojev prometa na meji. O tem sem se pogovarjala s konzulom, veleposlanikom, prefektom in tudi kolegom Demokratske stranke, ki je odgovoren za zunanjo politiko stranke same in pozna obmejno vprašanje, ker je doma ob italijansko-švicarski meji. Izvrstno sva sodelovala, saj je šlo za problematiko, ki je bila skupna vsem obmejnim krajem v Italiji. Sem pa tudi trmasta pri svojem delu in ne neham, dokler ne dobim odgovora.

Ste vztrajni?

Zelovztrajna. In vidim, da je to edini način, da lahko težavo pomagaš rešiti. Ko je izbruhnil kovid, je bilo tukaj veliko študentov na Erasmus izmenjavi, ki niso vedeli, kako domov. Sodelovanje institucij z obeh strani meje ter urada na Farnesini v Rimu je bilo enkratno, našli smo način, kako so se študentje lahko vrnili domov.

Ali ste vi, glede na to, od kod prihajate in kdo ste, majhna posebnost v Rimu?

Na začetku morda res nekoliko. Slovenci imamo namreč svojega parlamentarca vse od leta 1963, kar nam je najprej omogočila znotraj svoje kandidatne liste Komunistična partija, nato vse stranke, ki so se iz nje razvile, do današnje levosredinske Demokratske stranke. Vsi so bili deležni pozornosti, pojem med nami je Dimitrij Volčič, v njegovem mandatu je bil sprejet naš

Bojana Leskovar

zaščitni zakon. Volčič je bil med najuglednejšimi novinarji v Italiji. Ko je stopil na politično pot, je bil prepoznaven in s svojim ugledom odprl marsikatera rimska, in ne samo rimska, vrata. Ostali take moči in take prepoznavnosti nismo imeli. Na začetku mandata sem bila kot predstavnica dežele Furlanije Julijske krajine najprej članica komisije odbora za obrambo. Tam smo demokrati vedno imeli svojega predstavnika, pa potem v odboru za zunanje zadeve, v odboru za finance in delo, na koncu sem delala v najpomembnejši komisiji za ustavna vprašanja.

Vas preseneča, tako kot mene, da toliko ljudi na vašem področju voli desničarje? Trst je bil na prvem mestu med dvajsetimi največjimi italijanskimi mesti.

To so stare rane, a desnica vse manj gradi na teh ranah. Trst je desno mesto tako kot Gorica. Predvsem starejši volilci, Italijani, ali pa tisti, ki to hočejo biti, mislijo, da smo mi 'slavokomunisti' ...

Rdeča nevarnost?

Naracija, ki traja od povojnega časa. Izobražena desnica je zelo cenila to, kar se je zgodilo v Bazovici med predsednikoma Mattarello in Pahorjem. Mislim, da imam kot institucionalni predstavnik, kot senatorka italijanske republike, ne kot Tatjana Rojc, dolžnost da spoštujem vse državljane te države. Ko sem bila prvič na proslavi na Šohtu, je ob 10. februarju leta 2019 govoril predsednik evropskega parlamenta, Italijan Tajani. Njegove izjave so bile grozljive, neresnične, čista propaganda in izrabljanje tragedije v propagandistične namene, kar nima s spoštovanjem žrtev nič, prav nič skupnega. Občutek sem imela, da hodi po grobu mojih staršev. Govoril je zgodovinske neresnice. Celo nekateri intelektualni krogi na levi, kar seveda boli, so ob vrnitvi Narodnega doma v Trstu govorili o slovenskem iridentizmu. Na to sem se odzvala zelo ostro, ker vrnitev Narodnega doma, ki sta ga močno podrpla predsednika Sergio Mattarella in Borut Pahor, pomeni priznanje storjenega zla v četrstoletnem poskusu fašističnega genocida Slovencev na Primorskem. Povojni poboji so grozna stran povojnega zgodovinskega poglavja, a se niso dogajali samo pri nas: knjiga Gianpaola Panse zelo jasno oznamuje, kako gosto so posejana brezna povojnih pobojev v Italiji, kar je grozljivo. Teh se pa nikoli ne omenja. A kot pravi Kocbek, vsaka vojna je umazana. Palmiro Togliatti je kot umni politik uvedel amnestijo za vso to grozo, kar pomeni, da ni prišlo do procesov proti tem, ki so pobijali v povojnem času. A ta amnestija je posrkala tudi fašistične veljake, ki so imeli na vesti strahotne zločine, ki so imeli na vesti smrt veliko Slovencev in Hrvatov, tudi dejavnost v vseh fašističnih taboriščih od Raba do raznih krajev v Italiji. Da ne govorimo o tem, kar se je dogajalo ob okupaciji Jugoslavije ... Italija ni obračunala s fašizmom tako, kot bi morala. Veljalo je, da je bil fašizem neke vrste groteskna diktatura.

Spektakel?

Ja, ampak dejstvo je in to si moramo priznati, da je bil fašizem kriminal.

Ko je umrl italijanski predsednik Sandro Pertini, partizan in antifašist, je bilo napisanih veliko člankov o tem, da je pregorela še zadnja varovalka in da bodo zdaj mulci začeli delati po svoje. In so res. Neofašisti pač. Po volilni zmagi Bratov Italije, ki bodo prevzeli vladno prav ob 100-letnici Mussolinijevega pohoda na Rim, so nekateri opozarjali na to, da je eno stranka, drugo pa država, kar naj bi veljalo tudi za Melonijevo, postati bo morala državnica.

Zagotovo bo tako. Melonijeva spoštuje državne inštitucije, tako kot tudi njena stranka. Bili so opozicija v Draghijevi vladi in tam so to dokazali. Gibanje petih zvezd na primer je bilo temu nedožorelo in nedoraslo, zato je bilo težko plesti volilno zavezništvo z njimi. Prepričana sem, da Melonijeva kot državnica ne bo več govorila o izstopu iz EU, to je že izjavila. Bratje Italije so izkušeni ljudje, tudi dobro pripravljeni, Liga pa sicer izgublja konsenz, posebej na severu države. Odkar se je iz Lega Nord prelevila v Lega Salvini, ji priljubljenost pada. Potem imamo še

Berlusconi, ki se je pojavil leta 1994, začel je kot liberalec, čeprav so bila njegova dejanja kdajpakdaj neumestna. Njegovi predstavniki pa so bili v glavnem ugledni ljudje. Berlusconi pooseblja stranko še danes, tudi njegovi pravijo, da te stranke brez njega ni. Njegov pristop pa ne moremo enotiti z ostalima dvema silama italijanske desnice, saj ste videli, da v evropskem parlamentu ni volil z Orbanom tako kot Liga in Bratje Italije. Tudi to bo vplivalo na notranje razmere in na politično ravnoesje.

Bo Melonijeva uresničila grožnje slovenski skupnosti?

Tega se bojim, ker je bil na njenih kandidatnih listah izvoljen Roberto Menia, star znanec, Tržačan, Antislovenec, njegove kandidature pa ni podprla tržaška federacija njegove stranke, izvoljen je bil v Liguriji. Mislim, da Melonijeva ne bo tako neumna, da bi se spravila nad slovensko narodno skupnost. Četudi je Menia že izjavil, da bi bilo treba krčiti sredstva nam in tudi italijanski skupnosti v Sloveniji in na Hrvaškem. Pozorni bomo na to. Mislim pa, da so odnosi med Slovenijo in Italijo na takem nivoju, gospodarskem in političnem, da se to ne bo moglo zgoditi kar tako zlahka. Lahko pa se zgodi, če zaidemo v še hušjo krizo in bo krčenje sredstev našega

zaščitnega zakona in zakona o manjšinskih medijih pravzaprav dober izgovor. Upam, da se mi vsi tukaj zavedamo, da se časi zelo hitro spreminjajo in da moramo poskrbeti za to, da si bomo prizadevali za nove ideje, za spodbujanje solidnega gospodarstva, ker naše ustanove ne morejo živeti samo od finančne podpore Italije in, seveda, Slovenije. Zavedati se moramo, da delimo ta prostor s tistimi, ki mislijo drugače od nas. Njih moramo prepričati, da smo manjšina, ki ima svoje pravice, ker predstavlja za to območje dodatno vrednost, saj smo srce Evrope in na križišču treh temeljnih evropskih kultur.

Ali Slovenija skrbi za svoje v Italiji?

Po osamosvojitvi smo se vsi bali, kaj bo. Celo prepričana independentista, kakršna sta bila Boris Pahor in Alojz Rebula, sta povedala, da sta bila skeptična do dejstva, ali bo Republika Slovenija dovolj močna, da bo lahko branila interese Slovencev, ki živimo izven Matice. Skozi celotno tridesetletno dobo smo uživali veliko pozornost vseh slovenskih predsednikov. Pobljše sem seveda to spoznala v zadnjih letih, ko nam je veliko pomagal predsednik Pahor tudi zaradi resnično globokega prijateljskega odnosa s predsednikom Mattarello. Katerakoli težavo smo imeli, se je z njo ukvarjali bilaterala, slovenska diplomacija je trdno stala za nami, tako da sem hvaležna generalnemu konzulu Vojku Volku ter veleposlaniku Tomažu Kustlju,

ki sta bila med drugim tudi deležna visokega odlikovanja predsednika Matterelle. Zelo blizu pa so nam seveda vedno vsi na Uradu za Slovence v zamejstvu in po svetu ter predstavniki slovenske vlade. Pravkar se je diplomatom, ki sem jih omenjala, iztekel mandat, tako zdaj postavljamo temelje sodelovanja s srečanj z novim generalnim konzulom v Trstu in novim veleposlanikom v Rimu, ki sta mi jasno potrdila, kar je bilo že prej pravilo, da se lahko vedno obrnem na njiju.

To je pa dobra popotnica za delo.

Pomembno je, da čutimo, da je matica za nami.

S slovensko skupnostjo v Italiji se lahko zgodi marsikaj. Kaj je tisto, proti čemur se boste borili z vsemi močmi in ne boste pripravljeni niti na najmanjše kompromise?

Ne bomo dopustili krčenja pravic, ki sem jih prej omenjala, pa tudi ne poseganja v specifiko slovenskega šolstva v Italiji ali umanjkanja finančne podpore medijem, kar se je že skoraj zgodilo na začetku prejšnje zakonodajne dobe. Če bi se karkoli spremenilo, pomeni, da bi resno tvegali, da postanemo nekakšna getoizirana folkorna skupina. To pa nismo, mi smo živa, organizirana, klena skupnost in zato je zelo pomembno, da imamo možnost ohranjanja svojega jezika, ki je živ, ki se razvija preko medijev in v šolskih programih ter pri vsej kulturni in športni dejavnosti, ki sta pri nas izjemno

pomembni za rast zavesti neke pripadnosti. Mi smo tista manjšina v Italiji, ki je najbolj organizirana. Imamo stotine društev, kar pomeni, da si prisoten na ozemlju, da si živi, da obstaja stik s človekom, ki živi in dela, tudi cerkev. Zdaj smo v hudih škripcih, ker primanjkuje slovenskih duhovnikov. Za Benečijo je to izjemnega pomena, tam so naši Čedermaci zaradi svoje narodne zavesti pretrpeli veliko gorja v vsej povojni zgodovini. Ko škof iz Vidma našim otrokom ni dovolil katekizma v slovenščini, sem se zgrozila. Kako je to mogoče? To je pravica, mi smo zaščiteni z republiško ustavo in imamo od leta 2001 tudi zaščitni zakon ... vsaj zaenkrat. Ker vemo, da se zakone lahko tudi spreminja.

Ampak ne v nasprotju z Ustavo?

Ne, to pa ne. Sem pa že povedala, če se karkoli zaplete, moramo na ulico, povejmo, da smo. Ne petsto, na tisoče nas bo. Ko smo šli na Trst v Gorici za zaščitni zakon, je bil Trst, osrednji goriški trg, nabit poln. Samozavest moramo spet pridobiti. Bolj poznam kulturno področje in vem, da nas italijanski kulturni prostor res upošteva. Bolj nas upoštevajo v Italiji kot v Trstu, recimo. Pahor, Rebula, Jančar, Košuta, Kovačič ... Mi smo zanimivi ne kot enklava, ampak ker smo evropski. Če tega ne bomo razumeli ali nam bo to odvzeto, bomo naredili tisoč korakov nazaj, ne enega. Če bo treba, bom dvignila glas v senatu in kjerkoli bo potrebno. Saj veste, Trubarjev Stati inu obstati!

Naj vas ogreje
pooblaščen monter

PROTERM.IC
INŠTALACIJE & SERVIS

Čurin Igor s.p.
041/637-727
www.protermic.si

MideaGroup
humanizing technology

CLIVET
Home

TOP SYSTEM EFFICIENCY		
ErP	55°C	A++
	L	A+

Ustvarite si svoje podnebje s toplotnimi črpalkami Clivet.

- ✓ Split toplotne črpalke z integriranim bojlerjem sanitarne vode
- ✓ Split toplotne črpalke s stensko enoto
- ✓ Monoblock toplotne črpalke

SUMLJIVA OSEBA - DESNIČARSKI ŠPAGETI VESTERN

Manjša slovenska občina. Ko lokalni policijski načelnik in občinski svetnik Vlado Jakšič izve, da na skrivni sestanek z njegovo ne več rosn mlado hčerko prihaja mladi tenorist iz Ljubljane, hkrati pa ga z ministrstva za notranje zadeve obvestijo, da so na območju njegove občine zaznali osebo, osumljeno povezav z več evropskimi celicami, ki se ukvarjajo s terorizmom in pranjem denarja, se znajde pred težko nalogo: kako hčeri izbiti iz glave tenorista in jo omožiti s policijskim inšpektorjem Draganom in kako čim prej izslediti in aretirati sumljivo osebo ter si s tem pri ministru zagotoviti napredovanje. In ker ima varnost države prednost pred domačimi ljubezenskimi nevšečnostmi, se divji lov na sumljivo osebo, mladeniča, ki so ga odkrili v edinem hotelu v občini, kmalu konča. Toda kaj je hujšega kot to, da v goreči želji ujeti osumljenca (ki ga dejansko zgrabi sobarica, in ne Jakšič), ujamejo kar hčerinega ljubimca, tenorista? Kaj je hujšega kot to, da je Jakšič že pred zaslišanjem sporočil ministru, da je osumljenec vse priznal, medtem pa so z ministrstva že sporočili, da so sumljivo osebo našli v sosednji občini...

Sumljiva oseba je Nušičeva zgodnja komedija in danes velja za eno njegovih izvrnejših in najboljših satiričnih komedij. V njej se je, tako

kot tudi v poznejših komedijah, ukvarjal s temo oblasti, ki jo v Sumljivi osebi predstavlja skorumpiran in zbirokratiziran policijski aparat, ki je v času njenega nastanka zrcalil policijsko avtokracijo obrenovičevskega režima. In ker vemo, da se zgodovina ponavlja in da uniforma tistemu, ki jo nosi, pogosto daje občutek moči, je prav, da to Nušičevo satiro po treh desetletjih

in pol znova vrnemo na slovenske gledališke odre: tokrat v svežem prevodu in priredbi vsestranskega ustvarjalca Jureta Karasa, ki je dogajanje komedije preselil na slovenska tla, in v režiji srbskega režiserja Kokana Mladenovića, ki se je z Nušičem srečal že večkrat, nazadnje pred letom dni, ko je v sarajevskem narodnem gledališču režiral Nušičevo komedijo Protekcija.

UČITELJICE

Sedeli smo na majhnem odrčku kavarne, ki smo ji v mojem otroštvu rekli Kavarna Tartini. Sedeli smo štirje, drug ob drugem, in čakali, da se občinstvo posede okoli majhnih okroglih kavarniških miz. Prijetno je in zelo mirno. Topel in sončen oktobrski popoldan. Predstavili bomo knjigo. Štirje gledamo v mali avditorij, avditorij si ogleduje nas. Vidim jih vse. Vse učiteljice mojega otroštva. Prva z desne je moja mama, ki ji je knjiga in druženje namenjeno. Učiteljica drugega razreda. Zraven sedi Dora, učiteljica prvega razreda, ki me je naučila pisati. Za njima na barskem stolu Alenka Šuto, ki je s svojim ljubljanskim naglasom v mesto mojega otroštva vnašala pridih prestolnice. Za Kozoletom stoji Senčarjeva Tončka, učiteljica. In nekje zraven je Darja, ki je učiteljica še vedno. Zadnja na levi je Tinkara, ki ima svojo šolo petja in uči. Zraven sedi Lean, moj najmlajši brat. Tudi njegova mama je bila učiteljica na italijanski šoli mojega mesteca. Tudi moja svakinja Brigita, nekoč profesorica francoščine, je tu. Zazdi se mi, da so bile učiteljice najpomembnejše osebe mojega otroštva. Pa tudi mojega mesta. Kot da bi bilo od njih odvisno ne samo življenje otrok in družin, ampak tudi življenje mesta, duh časa in opolnomočenost smisla. Ko jih tako gledam; tiste od nekoč in te od danes, sem mi, da so si podobne. Učenje je nekaj, kar je zelo povezano s strastjo, vero in ljubeznijo. Pri Cankarju so učitelji idealisti, svobodomisleži in reveži. Seneka lepo zapiše o učenju: Kakor polje, čeprav je rodovitno, brez obdelovanja ne more dajati plodov, tako je z dušo brez učenja. Meni je bilo v šoli lepo. Lepo so obdelovale moja polja. In prav tako lepo je bilo tisto popoldne v Caffè Teatru, kjer sem, petnajstletna, med počitnicami prodajala sladoled turistom, ki so ves dan skakali v morje, in prav nikogar ni bilo, da bi mi delal družbo. Nisem prodala veliko sladoleda, pa tudi ni bilo pomembno. Bil je socializem, v katerem so se stvari vrednotile drugače. Tudi čas. Veliko ga je bilo, in najbolj dragocen je bil dolgčas. Danes ga ni več. In tudi kupiti se ga ne da. Dolgčas je bil najbolj ustvarjalen del naših mladih dni. Prav on je iz nas naredil razmišljujoče ljudi. In učiteljice našega otroštva tudi.

STRIC IZ AMERIKE

Leta 1792 so ameriške pošte postale državna agencija. Ustava jim je odredila funkcijo povezovanja in integracije nacionalnega teritorija. 232 let kasneje, ko sem se po daljši odsotnosti vrnil v Washington, se mi je za vhodnimi vrati nabralo toliko poštnih navlake, da sem s težavo vstopil v hišo. Poštarji so me zamedli z goro ovojnic, katalogov, ponudb za kreditne karte, interneta, alternativne električne energije, nakupovalnih bonov železnice in mega trgovine Costco, oglas nove pizzerije in še. In kje je vabilo za predsedniške volitve v Slovenji, se vprašam? Ne, zgolj oglaševalne smeti, ki jih ponudniki po nizkih poštnih tarifah razpošiljajo po naših domovih. Amerika se ne bo nikoli spremenila, se nasmejem ženi, ki je, ne dolgo tega, za LA Times napisala komentar, v katerem predlaga, da bi USPS po vzoru Francije in Nemčije, zaposlene preusmerila na druga področja. Namesto raznašanja oglaševalske krame naj bi poštarji obiskovali osamljene, starejše ali bolne državljane in za njih opravili to ali ono drobno opravilo. Za isti dohodek bi lahko opravili družbeno koristna dela v deželi, kjer sta socialna oskrba in zdravstvo na psu. Tudi Slovenija je pred Ameriko, saj pri nas, tako pravi moja sestra v Kopru, obstaja možnost, da oglaševalsko navlako zavrnemo, s preprostim NE na nabiralniku. Bravo Slovenija ali bolje, Obala! V Ameriki se tej navlaki ni nemogoče izogniti. Če arhaičnemu poštnemu sistemu ni uspelo, da bi ZDA zakvačkal v robustno enoto, je situacija v svetu še slabša. Zdi se, da prav v teh dneh celotni svet vstopa v maloro. Na Kitajskem poteka 20. kongres KP, ki bo ustoličil Xi Jinpinga za predsednika vsega. Xi bi moral po dveh mandatih predati srp in kladivo v roke nove osebnosti, a je kongresu in deželi pokazal figo. Kampanjo za popolno eliminacijo koviida je izkoristil za konsolidacijo avtoritarnega sistema; zapore, izolacija mest, prepovedi potovanja in pa neprestano testiranje pomenijo ohromitev dežele, ki je pred časom bila največja tovarna na svetu. Skratka, grmada problemov je velika, in možnost da Xiju v rokah eksplodira upor, ni daleč. Rusija, ki enako velikim družbenim produktom kot Italija, ne sodi več med velesile. Kakšen bo ta svet brez gospodarja? Bo v svetu brez voditelja tudi Slovenija končno dobila pravico do besede?

VSTOP MLADIH V ZDRAVSTVENI SISTEM

Življenjski toksam ponuja tematike za objav v kolumni. V tokratnem mesecu se mi je zvrstilo obilo predavanj in nastopov, zaokrožil sem dveletno obdobje uspešno zaključenih mednarodnih projektov v Sloveniji. Ob tem sem s posebno odgovornostjo prevzel seminar študentom zadnjega letnika medicinske fakultete v Mariboru. Preprosto moral sem se odzvati povabilu kolegice, ki je v izobraževalni program uspešno umestiti predmet na dokazih podprte medicine z zdravstveno ekonomiko, varnostjo bolnika in kakovostjo v medicini in klinični praksi. Kot državni sekretar sem postavljal temelje druge medicinske fakultete v Sloveniji, kot minister čestital prvim diplomantom in tretjič, kot strokovnjak predavam skorajšnjim kolegom o uspešnem in učinkovitem zagotavljanju zdravstvene oskrbe usmerjene na rezultat obravnave pacienta. Obe skupini sta izjemno močni, proaktivni, vprašanje se vrstijo, so izjemno vedoželjni, razširimo pogovor na celoten zdravstveni sistem. Razprava je dolga, živahna, zmanjka časa za seminarske primere, a zadovoljstvo na obeh straneh preseže le delno neizpolnjen načrt. A vseeno, pred samim zaključkom hitro povprašam o ciljih in željah bodočega specialističnega dela. Za najbolj pereča področja v zdravstvenem sistemu v zadnjem letniku študija ni pravega zanimanja! Zakaj je ugasnila prvobitna želja po medicini prvega stika s pacientom, razreševanjem zdravstvenih težav od samega začetka nastanka? Kje smo zgrešili? Ali je družbeni pritisk k uravnilovki, dnevnem kritiziranju in siljenju v materializem zamajal zdravništvo vse do študentskih klopi. Poskušal sem jih hrabriti, da so se odločili za enega najbolj plemenitih in lepih poklicev, a navedli so znana dejstva o začetni plači, izjemnem zaostanku za svojimi vrstniki ob doseženi stopnji kariere samostojnosti, vztrajnim ponudbam iz tujine... Spreminjajoči sistem družbenih vrednot ima neposredne posledice na ključne družbene pod sisteme, zdravstvo pri tem ne more biti imuno, zato je potreben preobrat v skupno podporo zdravstvenemu in socialnemu sistemu. Začnemo lahko s postavitvijo temeljnega kamna tretje medicinske fakultete pri nas, na Obali, ob kateri bodo naše bolnišnice prerasle v klinični center, primarna raven pa zaživela v popolnem sožitju s socialnim sistemom. V nasprotnem bokralica med zdravniki postala kruta resničnost: »Kdo bo pa nas zdravil?«

Vasilij Žbogar
neodvisni kandidat za župana

Prvi korak:
Vizija
Izole

Izolska županova lista
Lista del sindaco di Isola

Ne le kaj, tudi kako
Non solo cosa, ma anche come

1 Danilo Markočič	8 Maja Cetin	15 Franc Poropat
2 Martina Soban	9 Tomaž Petvar	16 Alenka Baruca Arbeiter
3 Anton Baloh	10 Hermina Zelinšček	17 Željko Češnjaj
4 Manca Vadjal	11 Marjan Novak	18 Barbara Blažević
5 Elvis Ōatić	12 Belma Cerić	19 Dario Peroša
6 Alida Hribar	13 Dušan Kitić	20 Tatjana Golub Lolovski
7 Simon Felda	14 Rozana Prešern	21 Klemen Toth

PETER BOLČIČ – KOPRA
NE SMEMO PREPUSTITI
LJUBLJANSKIM BIROKRATOM

Kandidat za koprskega župana Peter Bolčič obljublja, da bo občino vodil učinkovito, s poslušom za občane in da o usodi Kopra ne bodo odločali ljubljanski birokrati. Nastopil bo kot predstavnik stranke Zaupanje, ki je nastala iz kluba nepovezanih svetnikov.

Kot pravi Peter Bolčič, v stranki Zaupanje verjamejo, da še obstajajo zaupanja vredni politiki in da so še ljudje, ki jim stisk roke in dana beseda nekaj pomenita. Sebe vidi na položaju koprskega župana, ker ima po štirih mandatih dela v občinskem svetu in enem mandatu kot podžupan dovolj znanja in izkušenj za vodenje mestne

občine, saj za to, da postaneš župan, kot pravi, ne obstaja šola, temveč štejejo le strokovno znanje, izkušnje in močne moralne vrednote, med katere sodi tudi upravljanje denarja davkoplačevalcev.

PREDNOSTNE NALOGE V NOvem
MANDATU

Med prednostnimi nalogami so nemotena oskrba s pitno vodo, razbremenitev najbolj prometnih cest, ne zgolj izgradnje hitre ceste Koper-Dragonja, ampak tudi kratkoročni ukrepi za dograditev bertoške vpadnice v štiripasovnico ter rekonstrukcija šmarske ceste. Kot prednostne naloge Bolčič navaja tudi pospešeno izgradnjo

neprofitnih stanovanj in turističnih kapacitet, širitev obrtne cone, izgradnjo večnamenske dvorane (za večje prireditve, sejme, koncerte, zabave za mlade, ...) zasaditev dreves za zmanjševanje poletne toplotne obremenitve, predvsem pa sprejetje prostorskega načrta, ki ga občani Kopra ne smejo prepustiti ljubljanskim birokratom, ki so se obnašali, kot da je javna razgrnitev zgolj nadloga v postopku.

KANDIDATNA LISTA STRANKE
ZAU PANJE

Med kandidati stranke Zaupanje za občinski svet sta tudi Tina Mojškerc, ki napoveduje napredek na področju socialne varnosti šibkejših, otrok in starejših, boljšo oskrbo za starejše v domačem okolju. Nekdanji občinski svetnik in zadnje tri mandate predsednik krajevne skupnosti Semedela Marko Štrkalj pa se spominja časov, ko sta z Bolčičem igrala vaterpolo, zato poudarja, da je bil prav Peter tisti, ki je združil posameznike v ekipo, ki je nato osvojila naslov državnih prvakov. V tokratni ekipi občinskih prvakov, pa naj bodo to kandidati ali podporniki na lokalnih volitvah, so tudi Dimitrij Vivoda, Davor Dodič, Jadranka Mičić, Tomaž Jurišević, Tina Blaškovič, Tomaž Trošt ... in vsi v en glas zatrjujejo, da bodo storili vse, da bomo vsi skupaj v Kopru lepše in boljše živeli. Podporo Bolčičevi kandidaturi je izrekel Rajko Vodišek.

ANDREJ KORENIKA - KANDIDAT ZA ŽUPANA OBČINE PIRAN

Spoštovane občanke in občani,

sem Andrej Korenika in kandidiram za župana Občine Piran. Dovolite, da se na kratko predstavim vsem tistim, ki me še ne poznate ali bi o meni želeli izvedeti kaj več.

Rojen: 23. 1. 1982 v Kopru
Status: poročen, oče dveh otrok
Bivališče: od rojstva živim v Luciji
Izobraževanje: Gimnazija Piran, diplomiral na Fakulteti za turizem v Portorožu
Zaposlitve: Telekom Slovenija, SKB banka (vodenje poslovalnice v Luciji in Kopru)
Politične izkušnje: piranski občinski svetnik (od leta 2014 do 2018), član nadzornega odbora Občine Piran (do odstopa leta 2021)
Kandidiram na listi: Lista Andreja Korenike - LAK
Hobi: šport, glasba
Vrednote, ki jih cenim: poštenost, integriteta, družina, družbena odgovornost in zaupanje

Drage občanke in občani!

Živimo v občini, ki je del najlepšega koščka zemlje v Sloveniji. Verjamem, da se bodo občanke in občani strinjali z menoj, da je živeti tukaj privilegij. Zaradi svoje geografske lege, morja, mediteranske klime, razgibanega podeželja, na katerega sem zelo navezan, dobrih ljudi in bogate kulturne dediščine je naša občina postala velik magnet za množice turistov. Ob tem pa se je pozabilo na potrebe občanov, infrastrukturo in osnovne potrebe za kvalitetno življenje, kot so: pločniki, zelenice, parki, športni centri, sodobno urejene plaže, kanalizacija, ceste, stanovanja za mlade itd. Prišli smo do točke, ko ugotavljam, da se je razvoj naše občine popolnoma ustavil oziroma se giblje v napačno smer. Razvoj mora biti usmerjen v dobro vseh občanov, tega pa onemogočajo posamezniki s parcialnimi interesi in interesne skupine, ki jim služijo. Za naš prostor si želim več. Skupaj z enako mislečimi z Liste Andreja Korenike – LAK si želimo, da se občina Piran prebije med najrazvitejše v širši regiji, zato smo stopili skupaj, da na zdravih, novih temeljih zgradimo boljšo prihodnost za nas in naše otroke.

Smo alternativa nepremičninskim in gradbenim elitam, ki so v zadnjih dveh desetletjih ugrabile našo občino in jo uporabile za doseganje lastnih ciljev, pri tem pa zanemarile javni interes.

Vabim vse vas, ki si želite soustvariti lepšo, uspešnejšo in do občank in občanov prijaznejšo Občino Piran, da na volitvah izberete prihodnost in glas namenite meni ter listi LAK. Kot župan vam bom znal prisluhniti, predvsem pa vas tudi slišati. Imam vizijo, mladost, energijo, znanje, izkušnje ter ekipo za vodenje Občine Piran v lepšo prihodnost.

Andrej Korenika, kandidat za župana občine Piran

PROGRAM ZA OBČINO PIRAN

- 1. **Stanovanja** (obnova stanovanj v občinski lasti, izgradnja stolpičev na Košti, izgradnja stolpičev v Luciji).
- 2. **Športno rekreativni center** (ureditev sodobnega športnega centra na področju sedanjih tenis igrišč v Luciji, po vzoru Bonifike v Kopru, otroška igrišča, park, prostor za medgeneracijsko druženje).
- 3. **Priobalni pas** (od Seče do kampa v Luciji urediti plažo, urediti varne dostope do morja tudi za gibalno ovirane osebe, postaviti ustrezne označbe in zasaditi drevesa, kjer je potrebno. Nujno urediti vse plaže v občini s saniranjem obstoječih plažnih površin in promenad).
- 4. **OPN - občinski prostorski načrt** (sprejem novega OPN z upoštevanjem želja občanov).
- 5. **Turizem** (revizija obstoječe strategije razvoja turizma in poenotenje s strategijo trajnostnega razvoja Občine Piran ter jasna opredelitev vlog Turističnega združenja Portorož, g.i.z. in javnega zavoda Avditorij Portorož).
- 6. **Kolesarske poti in pešpoti** (dodatne označbe ter navezava peš in kolesarskih poti na Parenzano po celotni občini).
- 7. **EU sredstva** (aktivnejši pristop k črpanju evropskih sredstev).
- 8. **Komunalna infrastruktura in vodni viri** (obnova obstoječih in gradnja novih kanalizacijskih vodov ter ureditev vodnih virov).
- 9. **Medgeneracijski center** (ustanovitev medgeneracijskega centra, ki bo združeval različne generacije).
- 10. **Razvojni center podjetništva** (finančna in mentorska podpora s poudarkom na tehnologijah prihodnosti in razvoja novih industrij).
- 11. **Participativni proračun** (vključitev občanov pri odločanju o projektih).
- 12. **Obiski pri pristojni občinski službi** (mesečni obiski »govorilne ure« občanov po predhodni najavi).
- 13. **Aktivni pristop k reševanju degradiranih območij – črnih lukenj** (območje rest. Taverna, območje »stare Droge«, Kaštel, rudnik Sečovlje, Fiesa ...).

☛ - promocijsko sporočilo

LAK -Lista Andreja Korenike

VOLILNA ENOTA 1 - PIRAN

- 1. Barbara Imenšek
- 2. Gregor Terčelj
- 3. Natalija Lovrec
- 4. Srečko Vogrin
- 5. Elvir Muminović
- 6. Majda Del Giusto

VOLILNA ENOTA 3 - LUCIJA

- 1. Andrej Korenika
- 2. Barbara Grbec Reberšek
- 3. Mitja Troha
- 4. Mia Botter Marasović
- 5. Gašper Mahnič
- 6. Stanka Premru Lovšin

PROGRAM - Lista Andreja Korenike

VOLILNA ENOTA 1 - PIRAN

- 1. Ureditev parkirne problematike, parkirna hiša.
- 2. Zagotovitev delovanja brezplačnih storitev za domačine.
- 3. Aktivni pristop k naselitvi mesta s stalnimi prebivalci.
- 4. Zaščita mestnega jedra in ohranjanje kulturne dediščine.
- 5. Ustvarjanje vsebin, ki bodo zagotavljale življenje 12 mesecev.
- 6. Vpeljava mehanizmov za večji nadzor reda in čistoče v mestu.
- 7. Ureditev Fiese.

VOLILNA ENOTA 3 - LUCIJA

- 1. Vrtec, izgradnja novega vrtca.
- 2. Stanovanja, izgradnja dveh blokov najemniških stanovanj za domačine.
- 3. Šport, izgradnja športno rekreacijskega centra na območju sedanjih tenis igrišč.
- 4. Parking, preučitev možnosti izgradnje garažne hiše in pomoč lastnikom stanovanj pri ureditvi parkirnih prostorov.
- 5. Izgradnja pločnika do Forma vive in ureditev rožnega vrta na forma vivi.
- 6. Starejši občani, izgradnja varovanih stanovanj.

VOLILNA ENOTA 2 - PORTOROŽ

- 1. Ureditev plaž in sprehajalne poti od Lucije do Pirana.
- 2. Promenada, izgradnja promenade od KS do skladišča Grando.
- 3. Kolesarstvo, ureditev kolesarske steze od Lucije do Pirana.
- 4. Parking, izgradnja parkirnih hiš pod kaštelom, nasproti cerkve in za hotelom Riviera.
- 5. Arheološki park, na zelenici za bencinsko črpalko ureditev arheološkega parka.
- 6. Strunjan, ureditev doma krajanov, preplastitev ceste od avtobusne postaje do plaže, pločnik med Strunjanom in Belim Križem.

VOLILNA ENOTA 4 - ZALEDJJE

- 1. Rešitev problematike kanala Sv. Jerneja, ureditev pešpoti in kolesarske steze ter javna razsvetljava, preplastitev ceste.
- 2. Dokončanje pločnika na Košti ter izgradnja nove povezovalne ceste.
- 3. Prednostna ureditev problematike zastojev na regionalni cesti proti mejnemu prehodu Sečovlje z zahtevo po dodatnem pasu.
- 4. Ustanovitev KS Dragonja.
- 5. Ureditev celotnega območja šole v Sv. Petru (avtobusno postajališče, otroško igrišče, medgeneracijski center ter dodatne športne površine).
- 6. Izgradnja prizidka h kulturnemu domu v Novi vasi, ureditev sanitarij in garderob.
- 7. Podpiranje razvoja Padne kot pomembne destinacije piranskega zaledja.

LAK LISTA Andreja Korenike

«Koper je občina priložnosti.
Dinamična skupnost pogumnih,
odločnih in ustvarjalnih ljudi.
Svoj kraj razvijamo hitro,
učinkovito in vključujoče.
Na pravi poti smo.»

Aleš Bržan
Z vami

«Capodistria è il comune delle opportunità.
Una comunità dinamica di persone
coraggiose, determinate e creative.
Sviluppiamo il nostro territorio
in maniera veloce,
efficace e inclusiva.
Siamo sulla strada giusta.»

Aleš Bržan
Con voi

IGOR COLJA: "DRUŽINSKI ČLOVEK Z LJUBEZNIJO DO DOMOVINE."

© - promocijsko sporočilo

Rojen je leta 1959 v Postojni, z družino pa živi na Kampelu pri Kopru. Po poklicu je elektrotehnik, dvanajst let je plul na ladjah Splošne plovbe, zaposlen je bil tudi na Zvezi Ladjarjev Slovenije kot pomočnik predsednika uprave. Je upokojen, od leta 1996 je član SDS, že tretjič pa tudi predsednik odbora. Kandidiral je za poslanca in župana, bil je občinski svetnik in podžupan. V življenju mu največ pomenita družina, domovina in domače živali. Zaznamujejo ga pošteno delo, solidarnost s šibkejšimi, skrb za kulturo in okolje, čustvena inteligenca, spoštovanje sočloveka in drugih narodov ter pripadnost Primorski.

V politiki niste novinec, za seboj imate že kar nekaj izkušenj. Kdaj ste se s politiko srečali in katere funkcije ste opravljali?

Svoje politične začetke lahko postavim v čas osamosvajanja Slovenije, ko sem kot pripadnik TO sodeloval v vojni za Slovenijo. Pripadnost domovini čutim kot veliko vrednoto, ki je leta 1996 vplivala na to, da se včlanim v SDS, nekaj let za tem pa sem postal predsednik odbora in funkcijo opravljal dva mandata. Kandidiral sem za poslanca in župana, bil občinski svetnik in član številnih delovnih teles, v enem mandatu pa tudi podžupan. Prav v vodstveni vlogi podžupana sem lahko pri uresničevanju projektov najbolj pomagal, saj je bila na oblasti Janševa vlada, posledično pa je imela občina z mojo pomočjo odprtih precej vrat v državne ustanove. Bil sem tudi regijski predsednik združenja "Vrednote slovenske osamosvojitve". Zaradi bolezni sem se za petnajst let umaknil, letos pa zopet kandiram za župana.

Na katere projekte ste iz časov podžupanovanja najbolj ponosni?

Gre za po mojem mnenju najbolj učinkovito obdobje župana Borisa Popoviča, ko sem v vlogi podžupana skrbel za povezave med Janševo vlado, ministrstvi in projekti, za katere so bile pri odobritvi pristojne državne ustanove. Kot takratni predsednik občinske komisije za gradnjo sem zagotovo najbolj ponosen na novo osnovno šolo na Bonifiki, saj je bil zaradi dotrajane in nevarne stavbe že skrajni čas, da otrokom zagotovimo varno in moderno šolo. S pomočjo ministra za šolstvo Milana Zvera in državnega sofinanciranja nam je to tudi uspelo. Omenil bi še gasilski dom, nogometni in atletski stadion ter gradnjo nove srednje tehnične šole v Šalari. Vsekakor pa podpiram in se veselim vsakega projekta, ki našim občanom prinaša nekaj dobrega.

Katera so vaša življenjska vodila?

Na prvem mestu je zame družina, ki je temelj vsega, brez vere v Boga in ljubezni do domovine pa si prav tako ne predstavljam svojega življenja. Izredno rad imam živali, zato ni slučaj, da imamo od nekaj doma

že skoraj mali živalski vrt.

Kako gledate na razvoj in dogajanje v Kopru ter kakšno vizijo imate?

Dejstvo je, da se je zadnjih dvajsetih let v Kopru ogromno naredilo. Doživeli smo velik razvoj, ki pa so ga žal zaznamovali tudi nekoliko razburljivi načini vodenja občine. Kot občan lahko povem, da Koper potrebuje zmerno občinsko politiko, torej transparentno delovanje občinske uprave, upoštevanje različnih mnenj, potreb in idej, predvsem pa sodelovanje tako v občinskem svetu kot s krajevnimi skupnostmi. Nagajanje, revanšizem in nesodelovanje zame ne pridejo v poštev, ker tak način občanom prinaša le škodo, sam pa si želim razvojno naravnane politike, ki jo zaznamujejo dobri odnosi.

Kot kandidat imate raznolik program prednosti.

Katera je na prvem mestu?

Pred kratkim smo lahko videli kako malo je manjkalo, da bi bil tako rekoč samoumeven dostop do pitne vode ogrožen, zato je ureditev oskrbe z vodo za Slovensko Istro na prvem mestu. Vsi dosedanja načrta, kako zagotoviti dovolj pitne vode, niso slabi, sam pa imam v mislih povezovalni vodovod med Krasom in Istro ter zajetje Padež-Suhorca.

Kako gledate na stanovanjsko problematiko?

Mladim in mladim družinam je pri reševanju te problematike potrebno pomagati. Občina bi lahko del bremena prevzela nase tako, da ponudi subvencije. Zavzemam se za več javno-zasebnih gradenj, kjer bi občina zagotovila cenejša zemljišča za gradnjo, ki bi bila že na začetku natančno zasnovana le in zgolj za mlade in mlade družine. Nadaljevati je potrebno tudi dobro prakso pretekle vlade na področju dolgotrajne oskrbe, konkretno pa mislim na dodatne domove za

ostarele s pomočjo evropskega denarja ter javno-zasebnega partnerstva.

Česa bi se v primeru izvolitve še lotili?

Zavzemam se za gradnjo garažne hiše za tržnico in cenovno dostopen abonma za vse, ki v mestno jedro prihajajo zaradi službe, torej za zaposlene v izobraževalnih in zdravstvenih ustanovah, na RTV in drugih zavodih ter službah. Glede na to, da smo obmorsko in ribiško mesto, se mi zdi smiselno domačinom zagotoviti simbolično ceno privezov. Več avtobusnih linij na podeželju, prav tako pasi podeželje zasluži urejeno cestno infrastrukturo, ki domačinom in ostalim povzroča težave. Kar se tiče mestnega jedra pa je umazanija tista, ki je zame nesprejemljiva, zato je v okviru tega dnevno čiščenje in vzdrževanje ulic bistveno. Pozabiti ne smemo tudi na naša paradna konja - oljkarstvo in vinogradništvo. Po zgledu Hrvaške Istre bi lahko v zapuščenih vaseh oz. hišah mladim in ostalim z vizijo omogočili razvoj petičnih turističnih in kmetijskih dejavnosti.

Lotevali bi se tudi težav na področju družinske politike, družbenokoristnih poklicev in živali.

Drži. Poleti so gasilci ponovno dokazali, kako požrtvovalni so in kako nesebično priskočijo na pomoč, zato bi rad, da se za prostovoljne gasilce in društva s finančnimi nagradami tudi primerno poskrbi. Pozabiti ne smemo na invalide, potrebno je urediti dostope tako, da jim nikjer v mestu ne bi bilo neprijetno ali oteženo. V tem smislu podpiram tudi idejo vzpenjače na Markovec. Urejena obstoječa in nova otroška igrišča so prav tako del programa, obenem pa smisel vidim v finančni pomoči lokalnim vrtcem, da omogočijo popoldanski program bivanja za varstvo otrok v primerih, ko so starši popoldan v službi. Glede na ljubezen, ki jo imam do živali, pa se zavzemam za popolno prepoved pirotehnik, nadaljevanje prakse dobrega dela v zavetišču in ustanovitve veterinarske inšpekcije, ki bi v sodelovanju z organi pregona odkrivala zanemarjanje in mučenje.

Kaj bi po vašem mnenju občina lahko storila za gospodarstvo?

Občina bi lahko z odlokom znižala nadomestilo za uporabo stavbnih zemljišč podjetnikom, ki bi si radi uredili poslovne prostore. Za obrtnike, ki so v najemu, pa bi morala omogočiti simbolične najemnine. Več subvencij za zagon obrtniških dejavnosti, ki bi prinašale nove in prve zaposlitve ter organizacija posvetov in promocij z nadobudnimi podjetniki. Take rešitve so smiselne pri reševanju brezposelnosti in pomoči gospodarstvu.

S kakšnim sloganom se podajate v župansko tekmo? Prisluhni, pomagati in ne razdvajati.

€ - promocijsko sporočilo

PROJEKTNA INVENTURA KAJ SMO NAREDILI V ŠTIRIH LETIH?

Đenio Zadković, kandidat za župana Občine Piran za obdobje 2022 - 2026

Res je, ni šlo vse gladko. Le kje gre? To je življenje. A spremembe so vidne. Politika je po tej plati nedvomno manj učinkovita od gospodarstva, kjer lahko pot do cilja začrta preprost ukaz, ki ni obremenjen z dvigovanjem političnemu razpoloženju podvrženih rok.

Dovolite mi primerjavo, ki odkriva, kako je v smislu besed enostavno, a dejanj težje. Pred približno 30 leti smo se prvič zapeljali po asfaltu, ne pa zaprašenem makadamu do priljubljene Fiese. A glej ga zlomka, zaključna plast asfalta, s katero bi se cestna površina poravnala z nekaj centimetrom iz ceste štrlečimi kanalizacijskimi jaški, ni bila nikoli izdelana. Tri desetletja sem modroval, kako je to mogoče? Še vedno ne poznam odgovora. Je pa danes cesta v Fieso dokončana, ob njej poteka urejen pločnik za pešce, pot je osvetljena in dopolnjena z označenimi parkirnimi mesti za osebnih in motornih vozil. Naključje? Sploh ne. Podobno zgodbo je pisalo dolga desetletja skladišče soli Grando, ki z novo streho in številnimi dopolnitvami nič sramežljivo gosti prve prireditve. Z mlino na veter, kot se radi slikovito izražajo tisti, ki se večinoma kitijo s tujim perjem, smo se borili še pri gradnji krožišča ob osnovni šoli Cirila Kosmača. In zmagali! Podobno velja za

Jernejev kanal. Vsi politični programi, ki smo jih pred volitvami poslušali, so govorili o potrebi po ureditvi NAŠE in NACIONALNE lokalne sramote. Vse od slovenske osamosvojitve se ni zgodilo NIČ. Pa tudi pred tem, še v časih nekdanje Jugoslavije, je bilo v smislu urejanja degradiranega kanala narejeno bore malo. Pa smo kljub številnim oviram in politikantsko nastrojenim rokam, ki se dvigujejo bolj po lastnih kot družbeno obarvanih potrebah, zadevo premaknili z mrtve točke. Jernejev kanal smo očistili nesnage, na čelu s potopljenimi barkami, in s pomočjo našega javnega komunalnega podjetja začeli z urejanjem priveznih mest. Ampak to je šele prvi korak, ki mu bodo gotovo sledili še drugi.

Želite še kakšen eklatanten primer? Ali se morda spominjate dolgoletnega moledovanja piranskega župnika, naj kot lastniki klifa pod njegovim domovanje vendarle saniramo erodirano brežino, zaradi katere bi lahko v prepad zgrmel del cerkvenega objekta. Nihče pred nami se ni lotil tega. Pa se sprašujem, ali je temu botrovala nesposobnost ali zavestno zavračanja vsega, kar je v smislu politične barve bolj belo kot rdeče? Moji sodelavci in jaz se na tovrstno etiketiranje požvižgamo. Smo raje odšli do bele Ljubljane, tam pridobili državna sredstva

in z njimi sanirali klif, na katerem stoji najbolj imeniten in nedvomno svetovno prepoznaven piranski objekt. Pa še marsikaj temu podobnega smo skupaj, na čelu z mojim timom sodelavcev, premaknili z mesta v zadnjih štirih letih. Ni bilo lahko. Pogosto smo se spraševali, ali je vsa ta politikantska norost, ki nas je dnevno obkrožala, vredna naših življenj, družin, energije in odrekaj? A smo vztrajali. Ob pogledu na vse projekte, ki smo jih pripeljali po brzicah do ciljev, je bilo vredno. Verjamem, da bo takšnih projektov ob odločitvi za kontinuiteto še več.

Na spletnem naslovu <https://www.zadkoviczapiran.si/> ali prek QR kode si lahko ogledate in preberete več o projektih, ki so bili izvedeni v mojem mandatu. Ni jih bilo malo! V novem mandatu in z NOVO ter upajmo bolj složno sestavo OBČINSKEGA SVETA jih bo še več.

IZVEDI VEČ

€ - promocijsko sporočilo

»PRIŠEL JE ČAS, KO JE PARCIALNE INTERESE TREBA DATI NA STRAN«

Aktualna podžupanja Občine Piran Portorožanka Manuela Rojec verjame, da se občino da voditi bolje, zato kandidira za županjo kot kandidatka Gibanja Svoboda.

Kako bi se predstavili? Kdo je Manuela Rojec?

Manuela Rojec je Portorožanka, mama dveh odraslih otrok (Dore in Rudija), hči mešanega zakona, ponosna pripadnica italijanske narodne skupnosti, ki jo v občinskem svetu zastopam. Zadnja tri leta profesionalno opravljam funkcijo podžupanje, odgovorna sem predvsem za področje kulture. Pred tem sem bila zaposlena na italijanski osnovni šoli Vincenzo e Diego de Castro, kjer sem otroke spremljala v njihovih prvih letih izobraževanja. Dvanajst let sem bila predsednica društva Comunità degli Italiani Giuseppe Tartini in vedno bom hvaležna vsem, ki so mi dali možnost voditi društvo, ki se ponaša z imenom našega najbolj prepoznavnega someščana in ki skrbi za ohranjanje jezikovne, kulturne in arhitekturne dediščine naše občine. Imam se za skromno osebo, ki raje posluša kot govori in raje dela kot pa nastopa.

Zakaj ste se torej odločili kandidirati za županjo Občine Piran?

Ni skrivnost, da so me k sodelovanju povabili kolegi in prijatelji stranke Gibanje Svoboda, s katerimi smo več kot leto dni razmišljali, ali bi lahko k reševanju določenih izzivov pristopili drugače, strateško in celovito. Prepričana sem namreč, da ima naša občina ogromen neizkoriščen potencial, da imamo sposobno občinsko upravo, da imamo v naši bližini mlade strokovnjake, ki bi z veseljem z nami delili svojo vizijo, da imamo someščane, ki bi radi živeli v urejenem kraju in da ima vsak od nas željo prispevati k temu, da bomo našim otrokom zapustili prostor, v katerem bodo lahko delali, živeli, si ustvarili družino. Naša naloga je ustvariti pogoje, da se to lahko zgodi. Naše poslanstvo pa je pripraviti podlago, na kateri bodo nove generacije lahko gradile svojo prihodnost.

Sliši se lepo, kako pa to doseči?

Dabi dosegli navedene cilje, je vsekakor potreben dialog, poslušanje vseh sooblikovalcev prostora: od prebivalcev do gospodarstvenikov, od varuhov kulturne in naravne dediščine do obiskovalcev (turistov), od mladine do starejših generacij, od države do lokalne skupnosti, od večine do manjšine, od pozicije do opozicije. Prepričana sem, da je prišel čas, ko se bo

Manuela Rojec

potrebno poslušati in uskladiti; Da je prišel čas, ko se bo potrebno odločiti, kaj želimo in daj je prišel čas, ko je treba parcialne interese dati na stran in poskrbeti za kolektivno dobro.

Kaj vas v občini Piran trenutno najbolj moti? Najbolj me moti to, da ni strateškega in celovitega pristopa do urejanja občine v celoti, kar marsikdaj privede do neprimernih, delnih rešitev. Moti me tudi to, da ni vizije, da se vse rešuje za kratkoročno in ne dolgoročno obdobje. Prepričana sem, da naša občina za kvalitetno izvedbo katerega koli projekta potrebuje dobro zastavljen načrt in akcijski plan.

Moti me tudi to, da ni kontinuitete, da vsaka oblast dela za čas, ko je izvoljena in ne za prihodnost. Pristop, ki bi bil zagotovil drugačen način dela, seveda zahteva potrpljenje s strani vseh

deležnikov, predvsem pa občanov, ki bi morali razumeti, da se vsaka pot začne s prvim korakom in da hiše vedno gradimo s temeljev. Zato vidim svoje poslanstvo kot prehodno obdobje, v katerem bomo premišljeno, strateško, celovito in seveda skupaj pripravili podlago za razvoj občine. Občine, v kateri ne bodo v prvem planu turisti, obiskovalci ali individualni interesi, temveč občani.

Kaj pa so glavne točke vašega programa?

V programu, ki smo ga soustvarili skupaj z zelo sposobno ekipo, so čim prejšnje sprejetje Občinskega prostorskega načrta, torej okvira, ki bo zagotovil interese občanov, ohranjanje kulturne in naravne dediščine ter razvoj gospodarstva. Med prioritetami so tudi boljše in bolj življenjske prometne rešitve, jasnejša vizija glede izvajanja najbolj pomembne panoge v občini, se pravi turizma in drugi konkretni ukrepi, ki bodo pripomogli k temu, da bomo predvsem občanke in občani občine Piran živeli bolje.

Ste kandidatka Gibanja Svoboda, na listi pa imate tudi druga prepoznavna imena. Koga bi izpostavili?

Vsa imena, ki so na listi, so v našem okolju prepoznavna, vsaka na svojem področju. Zato ne bi izpostavljala posameznikov, ampak predvsem moč, ki jo ima skupina. Če sem se nečesa naučila v zadnjih štirih letih, je to, da župan brez podpore občinskega sveta (svetnikov) in brez podpore članov stranke, tudi na državnem nivoju, ne more biti uspešen župan.

Ste podžupanja Občine Piran, zato ste v tem času najbrž dobro spoznali delovanje občine. Bi kakšen vaš dosežek v tem času radi še posebej izpostavili?

Najbolj sem seveda ponosna na to, da smo uspeli iz Tartinija ustvariti brand: najprej z evropskim projektom tARTini, nato s projekti Tartini 250 in Tartini 330, ki sta jih podprla tako predsednik Borut Pahor kot Vlada RS. Vesela sem, ker smo obnovili streho skladišča soli Grando in ga odprli javnosti, ki je v njem prepoznala potencial "zapuščene tehnične arhitekturne dediščine", prav tako sem ponosna na to, da smo postali v celoti lastniki Apolonijeve palače v Piranu. Predvsem pa me veseli to, da smo pripravili veliko projektov, ki bi jih v naslednjih letih lahko izvedli in nadgradili, saj smo na občini razmišljali o temu, s čim bodo lahko tisti, ki nas bodo nasledili, uspešno izpeljali svoj mandat. Ob tem naj se zahvalim vsem, ki so v ta pristop verjeli in nam pri našem delu stali ob strani.

Romina Kralj za županjo Izole!
Romina Kralj per la sindaca di Isola!

Za župana strateško
najpomembnejšega
mesta v državi.

Patrik Greblo in
lista
**ZA VEDNO
KOPER**

KOGA VOLITI?

Naši pogovorni večeri bodo novembra drugačni. Pripravljamo vrsto pogovorov, na katerih bomo predstavljali in soočali mnenja vseh županskih kandidatov. Zdi se nam izjemno pomembno, da o programih list in strank ne beremo samo v njihovih glasilih. Zdi se nam tudi pomembno, da imamo priložnost slišati in videti kandidate v živo in kako se obnesejo, ko so soočeni z nasprotnim mnenjem. Ali so pripravljeni na dialog z drugače

mislečimi, ali so jim pripravljeni pristuhnniti in se pogovarjati, ali pa so zakopani v »resnice« svojih političnih strank ali političnih somišljenikov. Prav to pa je najlažje oceniti, če jih lahko gledamo in poslušamo v živo. Skupaj z Radiem Capris, ki bo dogodke prenašal v živo, bomo soočenja pripravili zadnji teden pred novembrskimi volitvami. Vprašanja za kandidate sprejemamo na e-mail naslov: urednistvo@obalaplus.si.

POGOVORNI VEČERI začnemo ob 19h
Vponedeljek, 14. novembra
v Hotelu Adria Convent - Ankaran
Vsredo, 16. novembra
v Kulturnem domu Izola
Včetrtek, 17. novembra
v Avditoriju Portorož
Vpetek, 18. novembra
v Gledališču Koper

VSI KANDIDATI LOKALNIH VOLITEV

Objavljamo seznam oddanih kandidatur za župane in občinski svet, ki smo jih prejeli od občinskih volilnih komisij do zaključka redakcije.

OBČINA PIRAN

SEZNAM ODDANIH KANDIDATUR ZA ŽUPANA

Predlagatelj	Kandidat
Andrej Korenika in skupina volivcev	Andrej Korenika
Oljka	Onelio Bernetič
Stranka slovenskega naroda	Zlatka Olah
Gibanje Svoboda	Manuela Rojec
Zveza za primorsko	Đenio Zadković
Egon Štibilj in skupina volivcev	Gašpar Gašpar Mišič
Samo Markežič in skupina volivcev	Robert Fakin
Vlado Novoselec in skupina volivcev	Mihael Tomše
Gibanje za občino Piran	Kristijan Cerovac
Slovenska ljudska stranka	Danilo Milharčič
Socialni demokrati	Dušan Olaj
Slovenska demokratska stranka	Vojko Jevševar
Državljsko gibanje Resni.ca	Martel Antoni Santinni

OBČINA IZOLA

SEZNAM ODDANIH KANDIDATUR ZA ŽUPANA

Predlagatelj	Kandidat
Izolska županova lista	Danilo Markočič
Lista Kobal Mitja	Mitja Kobal
Slovenska demokratska stranka	Mojca Mahajnc
Lista Vasilija Žbogarja	Vasilij Žbogar
Gibanje Svoboda	Milan Bogatič
Socialni demokrati	Romina Kralj

SEZNAM ODDANIH KANDIDATUR ZA OBČINSKI SVET

Ime liste oz. politične stranke	Št. kandidatov
Izolska županova lista	21
Lista Kobal Mitja	12
Slovenska demokratska stranka	21
Lista Vasilija Žbogarja	21
Gibanje Svoboda	21
Nova slovenija - Krščanski demokrati	7
Demokratska stranka upokojencev slovenije	21
Levica	1
Socialni demokrati	21
Mef in izolani	21
Slovenska nacionalna stranka	1
Slovenska ljudska stranka	9

OBČINA ANKARAN

SEZNAM ODDANIH KANDIDATUR ZA ŽUPANA

Predlagatelj	Kandidat
Slovenska demokratska stranka	Igor Colja
Socialni demokrati	Jadranka Šturm Kocjan
Lista Aleša Bržana in Gibanje Svoboda	Aleš Bržan
Lista Zavedno Koper	Patrik Greblo
Zaupanje	Peter Bolčič
Levica	Alan Medveš
Koper je naš	Boris Popovič

www.obalaplus.si

OBČINA KOPER

SEZNAM ODDANIH KANDIDATUR ZA ŽUPANA

Predlagatelj	Kandidat
Slovenska demokratska stranka	Igor Colja
Socialni demokrati	Jadranka Šturm Kocjan
Lista Aleša Bržana in Gibanje Svoboda	Aleš Bržan
Lista Zavedno Koper	Patrik Greblo
Zaupanje	Peter Bolčič
Levica	Alan Medveš
Koper je naš	Boris Popovič

SEZNAM ODDANIH KANDIDATUR ZA OBČINSKI SVET

Ime liste oz. politične stranke	Kandidat
Slovenska demokratska stranka	
Oljka	
Nova slovenija - krščanski demokrati	
Gibanje Svoboda	
Socialni demokrati	
Lista Aleša Bržana	
Slovenska nacionalna stranka	
Slovenska ljudska stranka	
Alessandro Steffé e gruppo di elettori	Mario Steffé
Lista Zavedno Koper	
Piratska stranka slovenije	
Alfred Štok e gruppo di elettori	Alberto Scheriani
Andrea Bassanese e gruppo di elettori	Damian Fischer
Pamela Vincoletto e gruppo di elettori	Roberta Vincoletto
Zaupanje	
Levica	
Akacije	
Državljsko gibanje Resni.ca	
Koper je naš	
Sandro Vincoletto e gruppo di elettori	Clio Diabaté, David Francesconi, Ondina Gregorich Diabaté

OBČINA ANKARAN

SEZNAM ODDANIH KANDIDATUR ZA ŽUPANA

Ime liste oz. politične stranke	Kandidat
Neodvisna kandidatka	Maja Jurič Prodan
Gibanje Svoboda	Breda Krašna
Radi imamo Ankaran	Gregor Strmčnik

SEZNAM ODDANIH KANDIDATUR ZA OBČINSKI SVET

Ime liste oz. politične stranke	Kandidat
Vsi smo Ankaran	
Gibanje Svoboda	
Radi imamo Ankaran	
Slovenska demokratska stranka	
Nova Slovenija	

ZA ENERGETSKO KRIZO BI POTREBOVALI PODOBEN UKREP KOT PO COVID KRIZI

renew europe.

Dr. Klemen Grošelj je evropski poslanec, ki v Strasbourgu predstavlja skupino liberalcev Renew Europe. Je član Odbora za zunanjo politiko, nadomestni član Pododbora za varnost in obrambo in Odbora za industrijo, tehnologijo, raziskave in energetiko ter odbora, ki preiskuje zlorabe programske opreme.

Z njim smo se pogovarjali na dan, ko so v Evropskem parlamentu predelovali teme o vojni v Ukrajini, draginji in energetski krizi, zanimalo pa nas je tudi nekaj obramboslovnih tem, širitev Evropske unije in nenazadnje (lokalna tema) vodooskrbe.

Med 705 evropskimi poslanci zasedate po aktivnosti visoko deveto mesto. Kaj to pravzaprav pomeni?

Gre za različne metodologije ocenjevanja poslancev. Po parametrih povezanosti, aktivnosti pri vlaganju in sovlaganju amandmajev sem deveti najbolj aktiven poslanec. Morda je bolj zanimivo to, da gre za moj prvi mandat evropskega poslanca in je to zato bolj izstopajoče. Pogosto so tako visoko uvrščeni poslanci šele v drugem mandatu.

Danes v parlamentu poteka razprava o pričakovanih glede vrha EU in bo na sporedu prihodnja dva dneva in na katerem bodo obravnavali predvsem aktualne teme kot podpora Ukrajini, posledice vojne, draginja in energetska kriza.

Naj najprej pojasnim, da so člani Sveta EU predsedniki vlad oziroma predsedniki držav članic. Gre za sozakonomadno telo skupaj z Evropskim parlamentom. To pomeni, da Svet in parlament skupaj sprejemata uredbe in direktive, ki so potem podlaga za zakonodajo v državah članicah. Zakonodajo sicer pripravi in predlaga Evropska komisija.

Teme, ki so na dnevnem redu Sveta, so podobne temam na dnevnem redu parlamenta. Vezane so na energetska krizo in posledice vojne v Ukrajini, ki se odražajo predvsem v evropskem prostoru. Če rečemo, da je Ukrajina neposredna tarča ruske agresije, je Evropska unija posredna tarča. Predvsem na gospodarskem področju se soočamo s pomembnimi izzivi. Imamo draginjo na področju energije in cen hrane. Na žalost to zdaj prehaja v drugo fazo, ki se kaže v inflaciji.

Menim, da je ključni strateški cilj tako Sveta kot parlamenta, da si zagotovimo na eni strani stabilno in zanesljivo oskrbo z energijo in da je

ta energija po sprejemljivih cenah, oziroma da te cene ne siromašijo našega gospodarstva in gospodinjstev.

Ravno včeraj (pogovor je potekal 19. oktobra, op.a.) je Evropska komisija sprejemala določene ukrepe. Ni sicer sprejela tistega, ki se meni zdi nujen. To je tako imenovana cenovna kapica, s katero bomo postavili zgornjo ceno, po kateri bo EU kupovala plin in električno energijo. Menim, da bo eden ključnih ukrepov tudi to, da imamo na ravni EU skupne nakupe plina.

Razmisliti je treba, kako v vse bolj konkurenčnem svetu blažiti socialno stisko ljudi v EU. Menim, da bi morale članice stopiti skupaj in oblikovati podoben mehanizem, kot smo ga imeli po covid krizi s skladom za okrevanje in obnovo - da se države članice zadolžujejo na finančnih trgih pod enakimi pogoji in s tem podpirajo gospodinjstva in gospodarstvo v času energetske krize.

Kaj pa direktiva o zakasnelih plačilih, ki jo podpirate?

Predsednica Komisije Ursula von der Leyen je v zadnjem govoru omenila paket pomoči za srednja in mala podjetja. Žal ni podala nobenih podrobnosti, sem pa sam ravno s sestanka s komisarjem za notranji trg Thierryjem Bretonom, pojasnil mi je malo več. Gre za direktivo v smeri krepitve plačilne discipline. Ta se vedno bolj kaže kot širši evropski problem. V slovenskem prostoru

smo ga prepoznali v zadnjih finančni krizi, ko ni bilo plačilne predloge, mala in srednja podjetja, ki so hrbtenica slovenskega, tudi evropskega gospodarstva, so šla zato v stečaj in prodala. Zdaj Komisija pripravlja prenovo direktive, ki bi njihov položaj izboljšala. Gre tudi za razmišljanje o prenovi zakonodaje, ki bi malim in srednjim podjetjem olajšala dostop do finančnih virov in s tem izboljšalo njihovo likvidnost ter možnost njihovega razvoja. Komisija naj bi paket ukrepov predstavila v prvem kvartalu naslednjega leta.

Primarno ste obramboslovec, dotakniva se še tovrstnih tem. Kakšne oklepniške pravzaprav potrebuje Slovenija?

Slovenska vojska potrebuje predvsem ureditev kadrovskih vprašanj. To je ključno vprašanje, ki bremeni sistem že deset, petnajst let, vse odkar smo se odločili za profesionalizacijo oziroma poklicnoopolnjevanje Slovenske vojske. Rekel bi, da Slovenska vojska potrebuje opremo in oborožitev, v tem okviru tudi oklepniške, ki izpolnjujejo vse zahtevane NATO standarde in te opreme je na trgu relativno veliko. Predvsem pa je pomembno, da kupuje opremo, ki je preizkušena, ki deluje in ki ne prinaša dodatnih tveganj, vezanih na njeno uporabo. Pri bokserjih je vedno bolj očitno, da so velike težave s sistemsko integracijo izraelske in nemške opreme. Sprejeli smo tudi politično odločitev, da bomo kupovali opremo,

ki bo preizkušena, kakovostna in bo kupljena po sistemu država državi. To pomeni brez vsakršnih posrednikov. Tak primer je letalo, ki smo ga kupili od sosednje Italije ali pa nakup manjših štirikolesnih oklepnikov, ki smo jih kupili od Združenih držav Amerike. Take mehanizme sam zagovarjam. Ne gre toliko za vprašanje kakovosti opreme, saj je vsa ta oprema kakovostna. Seveda je pomembna tudi cena. Pri bokserjih smo videli, da je cena bistveno višja od konkurenčnih izdelkov. Težava je tudi pri naročenih količinah, ki niso zadostne niti za minimalne potrebe, ki jih Slovenska vojska ima.

Kako "blizu" Sloveniji in Slovencem je vojna v Ukrajini?

Ta vojna je zelo neposredno dotaknila Evropske unije in celotnega evropskega prostora. Rad bi poudaril, da ni samo EU tista, ki čuti posledice. Tudi države nečlanice se soočajo s podobnimi posledicami vojne v Ukrajini, torej inflacijo, rastjo cen energentov in tako naprej.

Slovenija je donirala določeno vojaško opremo in podpora ukrajinski stran. Menim, da povsem upravičeno in pravilno. Gre za to, da ima Slovenija kot država članica Združenih narodov (ZN), tudi EU in NATA to dolžnost. Tudi po Ustanovni listini ZN so članice dolžne pomagati žrtvam agresije. In to, kar se je zgodilo z ruskim napadom, je agresija po definiciji Ustanovne listine ZN. Slovenija je

sicer večino opreme donirala, torej zaenkrat še nismo dobili nadomestila. Kaj bomo dobili in kako bomo to kupili? Tu si želim, da ti procesi tečejo transparentno, ne želim si zgodbe, ki bi škodovala ugledu Slovenske vojske in slovenske države. Prepričan sem, da bo aktualna vlada tudi zagotovila, da se bo to tudi tako zgodilo.

Kako čutimo vojno? Bojim se, da bomo to v prihodnjih mesecih čutili še malce bolj. Kaže se namreč gospodarska in družbena prepletenost evropskega prostora. In ko se neka velika sila, v tem primeru Rusija, odloči, da bo preko Ukrajine slabila in šibila Evropsko unijo, se to seveda odraža na nas. Morda se nam zdi ta vojna zelo oddaljena, ampak politično in gospodarsko je bistveno bližje, kot se nam zdi na prvi pogled. Moramo se zavedati, da si Vladimir Putin nikoli ni delal iluzij okoli tega, da je zelo navdušen nad Evropsko unijo. Tudi njegove poteze v zadnjih nekaj letih in mesecih jasno kažejo, da si želi, da ta evropski projekt ne bi uspel. Zato sem prepričan, da je ključna dolžnost vseh, ki smo v politiki, da poskrbimo, da evropski projekt uspe. Njegove prednosti namreč odtehtajo vse negativne lastnosti projekta.

Kako poteka proces približevanja Zahodnega Balkana EU?

To je ena od pomembnih točk skupne Zunanje in varnostne politike EU. Tu menim, da ima Slovenija konkretne, neposredne interese, da se države Zahodnega Balkana čim prej pridružijo EU oziroma da se čim hitreje v najboljši možni meri približajo, saj se soočamo s kar nekaj pomembnimi izzivi. Nekaterе držav, ki so relativno nazadovale v procesu pogajanj, npr. Črna gora, Srbija, se zdaj soočajo z velikimi izzivi, predvsem na področju vladavine prava. Tu vidimo, da proces širitve ni najbolj uspešen. Kar je morda malo bolj uspešno, je gospodarski del pridruževanja. Te države so že globoko vključene v evropski gospodarski prostor. Tisto, kar šepa, je politična raven, raven stanja demokracije, vladavine prava. Kar mene v zadnjem času veseli in je tudi med mojimi pomembnimi političnimi cilji, je podelitev statusa kandidatke državi Bosni in Hercegovini. S tem praktično zapiramo neke vrste črno luknjo na Balkanu, kjer niso bile vse države kandidatke za članstvo. Vse skupaj vidim kot priložnost za Bosno in Zahodni Balkan ter Evropsko unijo, da skozi nove mehanizme, ki se pripravljajo, okrepijo svoj napredek tudi na področju vladavine prava in razvoja demokracije. Menim, da je to pomembno sporočilo zanje

ter hkrati tudi sporočilo, da EU ni obupala nad Zahodnim Balkanom, ampak da pripravlja tudi neko novo širitveno politiko, ki bo v nekaterih pogledih za te države relativno zahtevna, bo pa dolgoročno stabilizirala ta prostor.

Dotakniva se še ene izmed lokalnih tem, in sicer problematike z vodooskrbo Slovenske Istre. Vam je problematika znana in kje vi vidite rešitve?

Na žalost smo letos s kamioni vozili vodo iz Notranjske na Obalo, pa bi lahko zgradili vodovod že pred nekaj desetletji. Sicer pa bo morala Slovenija kot država resno razmišljati o celovitem upravljanju z vodami. To ni samo vodooskrba. Menim, da je ta še vedno primarna naloga lokalnih skupnosti. Moramo pa si priznati, da klimatske spremembe, ki so dejstvo, vplivajo na to, koliko je posamezna lokalna skupnost v tem pogledu samozadostna. Moja ambicija bi bila, da zgradimo povsod tam, kjer že imamo težave z vodooskrbo, bolj celovite sisteme oskrbe z vodo, ki bodo medsebojno povezani. In sicer tako, da bomo imeli zanesljivo oskrbo s pitno vodo, ki je, ne pozabimo, po slovenski ustavi ustavna pravica. Ne gre le za težavo slovenske obale, tudi nekateri drugi slovenski kraji, morda malo bolj na podeželju, še nimajo zagotovljene kakovostne oskrbe s pitno vodo.

Drugo pomembno vprašanje tukaj pa je upravljanje z vodami. Tu se bomo soočili z velikimi izzivi. Slovenija bo imela glede na napovedi še vedno dovolj vodnih virov, tisto, kar pa bo potrebno narediti, da bomo te reke in vodotoke upravljali na trajnostni način, kar pomeni, da bomo morali vodo, ko bodo viški, skušati zadrževati, da se bo obnavljala podtalnico, kar je pomembno tudi za kmetijstvo. To je velik izziv, o tem se pri nas premalo govori. Suše izčrpavajo ne samo površinske vode, temveč tudi naše podzemne vode. To se zelo rado pozablja. Menim, da bo treba narediti sisteme, zadrževalnike, ki bodo omogočali, da voda ob viških ne bo le zdrvela skozi Slovenijo, temveč bo napajala tudi te podzemne vode. To je pomembna rešitev in menim, da bomo morali najti način, da to postane nepolitično vprašanje, temveč se s tem dejansko upravlja na strokovno, trajnostno, sonaraven način, brez politično ideoloških preferenc aktualne dnevne politike. Morda sem glede tega malce naiven, vendar, če je danes vprašanje energije ključno, bo naslednje vprašanje zagotovo vprašanje voda.

€ - promocijsko sporočilo Eva Branc

PARKIRNA HIŠA SONCE IN ŠOLA NA ŠKOFIJAH KMALU NARED

V uporabo predali rekonstruirano palačo sabini-grisoni, zaključujejo parkirno hišo sonce in pospešeno gradijo osnovno šolo na škofijah.

Koprsko podjetje MAKRO 5 GRADNJE d.o.o. trenutno po Sloveniji gradi ali prenavlja osemnajst zahtevnih objektov visokih gradenj. Dva od slednjih imata stalno bivališče v domačih krajih. Parkirno hišo Sonce bomo lahko domačini preizkusili kmalu, šolarji in šolniki pa bodo v novo zgrajeno Osnovno šolo Oskarja Kovačiča na Škofijah zakorakali predvidoma po zimskih počitnicah.

STROJI BRNIJO OD MARIBORA DO KOPRA

Med zanimivejšimi projekti, ki so trenutno v teku, so gotovo obsežna izgradnja športnega centra Ilirija v Ljubljani, ki bo ne le Ljubljčanom, temveč celotni regiji prinesla prvovrsten bazenski kompleks z večnamenskimi športnimi dvoranami, namenjen izpeljavi najzahtevnejših tekmovanj svetovnega formata, rekonstrukcija nekdanje kultne tovarne koles Rog, ki bo po zaključku del prihodnje leto postala ustvarjalno središče, namenjeno kulturnemu in kreativnemu sektorju, s poudarkom na izdelovalništvu, uporabnih umetnostih in oblikovanju, izgradnja brvi, ki bo povezala levi in desni breg reke

Izvršni direktor ŠENT-a, mag. Nace Kovač, varovanec Diego Bizjak in mentor v stanovanjskih skupnostih Boris Bilas

Drave v Mariboru in nenazadnje izgradnja nove, paviljonsko zasnovane Osnovne šole Oskarja Kovačiča na Škofijah, ki smo jo v teh dneh tudi obiskali.

Naročnikom so pred nedavnim v uporabo predali rekonstruirano palačo Kazina na Kongresnem trgu v Ljubljani, v kateri so primerne pogoje za delo dobili študentje in zaposleni Akademije za glasbo UL, prenovljeno dvorano Tabor v Mariboru in telovadnico v severnoprimeškem Mirnu. Konec septembra pa so Mestni občini Koper v uporabo predali tudi lično rekonstruirano palačo

Sabini-Grisoni v starem mestnem središču Kopra, kamor so se iz začasne lokacije minuli teden s svojimi dejavnostmi preselili Slovensko združenje za duševno zdravje Šent, Obalni dom upokojencev Koper, ki nastopa tudi kot soinvestitor pri prenovi, ter Svetovalni center za otroke, mladostnike in starše Istre, ki na lokaciji deluje že od septembra.

ZAOKROŽEN NIZ PRENOVLJENIH STAVB NA VERGERIJEVEM TRGU V KOPRU POVEZUJE MEDGENERACIJSKO

Poleg dejstva, da sedaj obiskovalca namesto dotrajanih neuglednih stavb na Vergerijevem trgu v Kopru, pričaka niz skrbno in v skladu s smernicami Zavoda za varovanje kulturne dediščine prenovljenih hiš, ki jim je bil vrnjen prvotni izgubljeni sijaj, so omenjene stavbe s prenovno tudi vsebinsko zaokrožene. Z umestitvijo številnih dejavnosti v objekt palače Sabini-Grisoni je Mestna občina Koper namreč poskrbela za revalorizacijo zgodovinske stavbe kot stičišča lokalne medgeneracijske skupnosti. Spomnimo, da smo o palači Sabini-Grisoni pisali že lansko leto, ko so se dela šele pričela. Med prenovno je prišlo do marsikatero spremembe načrta, vendar zgolj v želji, tako Mestna občina Koper, da bi se ohranilo kar največ odkritih poslikav, ki se jih je zgledno restavriral in danes zgovorno pričajo o časih 18. in 19. stoletja, v katere jih datiramo. Notranjost prenovljenih pritličnih prostorov je v času novega veka predstavljala dvorišče z urejeno opečnato konstrukcijo, namenjeno kanalizaciji, ki sicer skrita pod temelji prenovljene

Palača Sabini-Grisoni

stavbe predstavljajo bogato dediščino novoveškega Kopra. Tega in skeletnega groba, ki je bil na isti lokaciji odkrit in preučevan že leta 2018, obiskovalci žal ne bodo mogli videti, bodo pa lahko v celoti občudovali rekonstruiran strop monumentalnega stopnišča, ki obiskovalca iz spodnjih prostorov mimo vitražnih vrat vodi v zgornje. Palača nas danes od zunaj pozdravi s svežo podobo, še vedno pa na njej stoji prikupen zavrt benečanski dimnik, svetlo notranjostjo in predvsem zadovoljnimi in zanos polnimi ljudmi, ki tam že opravljajo svoje dejavnosti. S prenovno palače se je simbolično vanjo vrnila duša dobrotnika, mecena in bibliofila, grofa Francesca Grisonija.

Vodstvo društva ŠENT Koper in njihovi varovanci so s pristrčno otvoritveno slovesnostjo minuli teden ponovno odprli vrata prostorov, ki jih s svojimi pristnimi vsebinami dnevnega centra polnijo že petindvajset let. Nasmejani obrazi vodilnih in uporabnikov so pričali o tem, kako pomembno je zagotoviti primerne prostore za delovanje tovrstnih skupnosti.

Izvršni direktor slovenskega združenja za duševno zdravje ŠENT Nace Kovač navdušenja nad novimi prostori ni skrival: »Koprsko postojanka našega društva je bila pred obnovitvijo prostorov skorajda v ruševinah. Delovati v dotrajanih, vlažnih in neprimernih prostorih je bilo malodane katastrofično, zato nam prenovljeni prostori pomenijo izredno veliko. Ob odprtju simbolično obeležujemo tudi 25 let našega dela in občina nam je s tem, ko nam je omogočila vrnitev v prenovljene prostore, izkazala veliko priznanje, da delamo dobro.«

Društvo bo tako v pritličnih prostorih nadaljevalo s programom dnevnega centra, v mansardo stavbe pa so umeščene pisarne stanovanjskih skupin.

V prvem nadstropju palače obiskovalca s toplino sprejmejo trenutno tri gospe Svetovalnega centra za otroke, mladostnike in starše Istre, katerega ustanoviteljici sta Mestna občina Koper in Občina Izola. Gabrijela Kukovec Pribac, Maja Premelč Ban in vršilka dolžnosti direktorice zavoda Vesna Starman, ki pravi, da se v na novo pridobljenih prostorih počutijo dobro in so z delom že pričele. »Naše poslanstvo je pripraviti okolje, da se bodo otroci in mladostniki z najrazličnejšimi težavami v razvoju in psihosocialnimi težavami razvili po svojih najboljših močeh. Želimo si biti

podporni člen tako staršem kot vzgojiteljem, učiteljem in drugim službam za pomoč otrokom v šolskih sistemih, kajti le s povezovanjem bomo lahko vzpostavili podporno mrežo pomoči, ki otroku dovoli pasti in se pobrati. Tako se bodo otesli strahov ob padcih in bodo lahko živeli polno življenje.« V prostorih, ki bodo namenjeni predavanjem, druženjem, diagnostiki in terapijam bodo poleg zavoda s svojimi vsebinami, ki bodo kmalu dostopne tudi na spletnem naslovu www.svetovalnicenter.si, delovala tudi druga društva kot Zavod Modri december, ki se posveča otrokom z avtizmom, društvo za pomoč otrokom s specifičnimi učnimi težavami Bravo in drugi. Po dobrem letu, odkar so zabrnili stroji na Vergerijevem trgu, danes poslojpe izžareva upanje in vero v lepšo in boljšo prihodnost vseh.

NA GRADBIŠČU OSNOVNE ŠOLE OSKARJA KOVAČIČA ŠKOFIJE DNEVNO PRISOTNIH VEČ KOT 110 DELAVCEV

Tudi o novogradnji Osnovne šole Oskarja Kovačiča na Škofijah ste na straneh našega časopisa že brali. Gradnja težko pričakovane šole teče v okviru zastavljenih časovnih rokov, kar pomeni, da se bodo otroci in zaposleni iz sosednje telovadnice Burja v nove prostore šole selili predvidoma med zimskimi počitnicami prihodnje leto. Po besedah vodje projekta pri MAKRO 5 GRADNJA d.o.o. Gregorja Romanešena se pospešeno izvaja zunanja ureditev in notranjost novo izgrajenih prostorov. »Trenutno se vgrajujejo cisterne za potrebe zalivanja zelene

Vodja dnevnega centra ŠENT Koper Doroteja Žigon ob otvoritvi prenovljenih prostorov

V.d direktorice Centra za otroke, mladostnike in starše Istre Vesna Satman, Gabrijela Kukovec Pribac in Maja Premelč Ban

OŠ Oskarja Kovačiča Škofije

Garažna hiša Sonce

Garažna hiša Sonce

strehe, prav tako se na zunanji strani zaključuje izgradnja suhega zida. Na delu panelne fasade se izvaja paro propustna izolacija ter nameščanje steklenega dela fasade. V notranjosti objekta so estrihi z izjemo kuhinje zaključeni. Po nadstropjih se zaključujejo spuščeni stropi.« Navedeno priča, da se obrtniška dela izvajajo s polno paro. Sočasno se opravljajo tudi elektro in strojne instalacije. V prihajajočih mesecih se bo skladno s predvidenimi izvedbenimi roki zaključevalo zunanjo ureditev ter se v celoti zaprlo objekt, dokončala se bo izvedba obrtniških del in pričela finalizacija objekta. Po novem letu se bo predvidoma pričel vnos notranje opreme.

PARKIRNA HIŠA SONCE V KOPRU GRAJENA PO TEHNOLOGIJI PONAPETJA ARMIRANOBETONSKIH ELEMENTOV

Ravno v teh dneh pa koprski gradbinec naročniku – Mestni občini Koper predaja tudi zaključeno garažno hišo Sonce s pripadajočo zunanjo, komunalno in prometno ureditvijo. Ta je nadomestila del gramoznega parkirišča v neposredni bližini Luke Koper in bo sredi novembra prešla v uporabo ter tako ponudila 464 parkirnih mest. Grajena je bila s tehnologijo ponapetih armirano betonskih elementov. V prihodnosti, ki napoveduje zmanjšanje osebnih motornih vozil in postopno prehajanje na uporabo trajnostnih oblik prevoza, pa se lahko po besedah

projektantov tudi transformira in ponudi različne možnosti uporabe.

IZGRADNJA PARKIRNE HIŠE

Glavni izvajalec je na delu parkirišča za objektom Barka v Kopru s pripravljalnimi deli pričel avgusta lansko leto, po dobrem letu gradnje pa s finalizacijo objekta in hortikulturno ureditvijo okolice projekt zaključuje in predaja naročniku. Gradnja tri etažne armiranobetonske garažne hiše z atraktivno kovinsko fasado se je pričela s pregledom obstoječe komunalne infrastrukture, opravljenimi geomehanskimi raziskavami tal in izvedbo testnih vrtin. Te so pokazale, da je bilo za izgradnjo objekta potrebno izvesti globoko temeljenje z uvrtnimi armirano-betonskimi piloti, ki v globino merijo med 16 in 20 metrov. Projekt se je nato nadaljeval z izvajanjem armiranobetonskih gred, čemur je sledilo izvajanje talne plošče in nato postopno dvigovanje objekta, kjer je bila uporabljena tehnologija ponapetih armiranobetonskih elementov.

Poleg običajnih parkirnih mest za osebna vozila so v zagotovljena tudi parkirišča, ki so prilagojena invalidom ter tista, primerna za družine. Ne manjkajo pa niti parkirišča za kolesa, prostor, namenjen gostinskemu lokalu in kiosk. Pred garažno hišo je umeščen trg s pitnikom. V bližini postavljeno avtobusno postajališče garažno hišo neposredno povezuje s središčem

mesta in njenega obiskovalca nagovarja k nadaljevanju poti z okolju prijaznejšim prevoznim sredstvom. vzdolž daljših stranic objekta so zasajene različne vrste mediteranskih plezalk, ki bodo sčasoma prerasle kovinsko fasado in jo ozelenile. Iz Ankaranske ceste je v hišo urejen uvoz in izvoz po dodatnem zavijalnem pasu, ki bo preprečil morebitne prometne zamaške ob gneči pri vstopu v garažo. Posebnost parkirne hiše Sonce je organizacija dovoznih poti. Te so zaradi umeščenosti v sredino objekta lahko dolge, položne in razmeroma široke, kar vozniku omogoča udobno vožnjo po hiši. Signalizacija v garažni hiši pa omogoča prilagajanje jutranji in popoldanski prometni končnici na način, da sta v jutranjem času na voljo dva aktivna vhoda, v popoldanskem pa dva izhoda.

Arhitekti skupine Kombinat objektu puščajo priložnost za transformacije. Kot so povedali so pri morebitni transformaciji garažne hiše Sonce v prihodnosti ključnega pomena dovolj visoke etažne višine, ki bodo z dodanimi tlaki in prenovo elektro in strojnih instalacij, zaprtjem objekta in drugimi prilagoditvami omogočile predruženje v denimo poslovno stavbo.

S parkirno hišo Sonce Koper tako dobiva nov urbani prostor, ki bo pripomogel k razbremenitvi mestnega jedra, zaposlenim v njeni okolici pa skrajšal minute iskanja prostega parkirnega mesta.

FAKULTETA ZA POMORSTVO IN PROMET SODELUJE V PROJEKTU ZA ČIM BOLJŠI ODZIV PRI MOREBITNEM ONESNAŽENJU MORJA

€ - promocijsko sporočilo Petra Mežnarc

Pomorski promet se v severnem Jadranu povečuje, s tem pa se povečujejo tudi možnosti za izredne dogodke in nenamerna onesnaženja morja in obalnih območij. Potencialni vir onesnaženja med drugim predstavljajo tudi pristanišča s svojimi terminali. Samo v Luki Koper pretovorijo več kot dva milijona ton naftnih derivatov letno, medtem ko v Trst prispe preko štirideset milijonov ton surove nafte. K temu je treba prišteti še gorivo na ladjah, ki gre tudi v tisoče ton.

Severni del Jadranskega morja je zelo plitek in redko preseže globino petdeset metrov, globina slovenskega morja pa v povprečju znaša le slabih devetnajst metrov. V tako plitvem morju je morski ekosistem še bolj občutljiv na morebitna izlitja kot v ostalih delih sveta. Dekan fakultete, prof. dr. Peter Vidmar, je ob tem povedal, da bi bil odziv ob morebitnem onesnaženju morja čim bolj učinkovit, pristop k obvladovanju incidentov pa čim bolj celosten, so partnerske

organizacije vseh treh držav, ki si severni Jadran delijo, pristopile k projektu »Sistem za odzivanje na okoljska tveganja in nesreče v Severnem Jadranu« s kratico NAMIRS. »Namen projekta je operativne postopke za ukrepanje, ki so v veljavi v posameznih državah, povezati in oblikovati v skupen operativni mehanizem za ukrepanje. Z vključevanjem znanja, orodij in virov, ki so na voljo v okviru partnerstva NAMIRS, bo okrepljeno regionalno in medsektorsko sodelovanje med državami. Proces sodelovanja bo izboljšal komunikacijo in operativno usklajevanje odziva na morju in obali. Opredeljeni bodo standardni operativni postopki (SOP) za prve posredovalce in načrt posebnega programa usposabljanja. Da bi zagotovili njihovo popolno razumevanje in uporabo, bodo preizkušeni in potrjeni na posebni simulacijski vaji na morju,« še pojasnjuje dekan. Projekt sofinancira Evropska komisija, DG ECHO, v okviru mehanizma EU na področju civilne zaštite, vodi pa ga Srednjeevropske pobude (Central European Initiative-CEI-INCE). Trajal

bo 24 mesecev, do 28. 2. 2024, skupna vrednost projekta je 950.398,00€. Pri projektu sodeluje tudi UL FPP, vodja projekta pa je mag. Valter Suban.

Nad potekom projekta bdi Usmerjevalni odbor, ki se je prvič sestal 23. septembra v Portorožu, na sestanku, ki sta ga skupaj organizirali Fakulteta za pomorstvo in promet in Uprava RS za zaščito in reševanje. Projektni partnerji so podrobno predstavili potek dosedanjih aktivnosti in načrt za izvedbo nadaljnjih. Ob tem je UL FPP ostalim projektnim partnerjem predstavila strojno in programsko opremo, na kateri se izvajajo simulacije razlitja nafte.

Prof. dr. Vidmar je še povedal, da so bile v okviru projekta v septembru in oktobru izvedene že tri delavnice na temo ocene tveganja za onesnaževanje morja ter ocene občutljivosti, in sicer na Reki, v Portorožu in Trstu. Na delavnicah so udeleženci ocenjevali po lastnem znanju in z vidika področja, ki so ga zastopali (okoljevarstveniki, znanstveniki, državni uslužbenci, gospodarstveniki ter širša javnost), kje obstaja največja možnost izlitja ter oceno ogroženosti obale v primeru takega dogodka. V nadaljevanju projekta bo k izpolnjevanju vprašalnika povabljeni tudi širša splošna javnost.

Kot ena od pomembnih pobud za zaščito in varovanje morja kot našega skupnega vira je bil projekt NAMIRS predstavljen na tiskovni konferenci ob začetku vrha o morju na mednarodni regati Barcolana v Trstu.

PREHRANSKI DODATKI?

Prehranski dodatki ali dopolnila so živila in koncentrirani viri posameznih ali kombiniranih hranil ali drugih naravnih ali kemičnih snovi s hranilnim ali fiziološkim učinkom, ki jih najdemo v obliki kapsul, pastil, tablet, praška, tekočine ... So torej le "koncentrirana hrana" in imajo enake učinke, kot če bi pojedli večje količine take hrane. Ali so potrebni? Žal zelo pogosto, saj redkokdo uspe s prehrano zaužiti zadostne količine vseh vrst hranil, ki jih naše telo potrebuje. Prehrana bi morala biti raznolika, z veliko zelenjave, nemalokrat pa nam morda kakšno živilo ni všeč ali se nam zdi zamudna priprava doma ali ga drugi družinski član ne mara ali ne sme zaužiti zaradi intolerance in ga zato ne pripravimo zase in ostale družinske člane ..., skratka razlogov je veliko, posledica pa pomanjkanje enega ali več hranil. Sodobna prehrana je močno predelana, zato prinaša veliko nevarnosti pomanjkanja hranil, s tem pa tudi slabo počutje in bolezni. V okolju je vse več kemikalij, ki jih mora telo razstrupiti, za kar potrebuje večjo količino hranil. Osiromašena in z umetnimi gnojili obogatena zemlja, na kateri

se goji hrano, je tudi težava, pa tudi njeno daljše potovanje osiromaši hranila. Potreba po hranilih je ob telesni aktivnosti večja, prav tako med boleznijo in nosečnostjo. V posameznih letnih časih bi bilo dobro določena hranila zaužiti v večjih odmerkih/količinah, kot na primer sedaj, jeseni, ko pričnejo krožiti virusi in bi bilo dobro ojačati imunski sistem, a prav v tem obdobju imunski sistem pogosto oslabi, saj ne zaužijemo več toliko sadja in zelenjave kot poleti in sonce nima več učinka tvorbe D vitamina v našem organizmu. Obenem se začne šola in vse aktivnosti ob njej, kar je stresno tako za otroke kot za starše, stres pa je eden od krivcev za poslabšanje imunskega sistema. Pomemben dejavnik pri izbiri prehranskih dodatkov je tudi kakovost in učinkovitost le-teh, ki je močno pogojena z obliko vsebovane učinkovine. Podjetja za prehranske dodatke pogosto uporabljajo manj kakovostne in cenejše sestavine, ki pa niso tako učinkovite ali se ne absorbirajo v celoti v naše telo. Preverimo lahko z branjem sestavin in poznavanjem le-teh. Primer

je magnezij. V prehranskem dopolnilu je pogosto najti obliko magnezijev oksid, ki je cenovno ugoden, vendar se zelo slabo absorbira v telesu (le okoli 10 %). Velik del prehranskih dodatkov so ekstrakti zelišč in drugih rastlin. Kadar pa ekstrakti niso standardizirani, ne vemo, koliko učinkovine je dejansko v dopolnilu. Možno je tudi, da je v vsaki seriji drugačna količina sestavine. Standardizacija dvigne kakovost prehranskega dopolnila, navaja pa se v % učinkovine v ekstraktu. Na primer pri prehranskemu dopolnilu s Kurkumo, ki vsebuje 2-5 % kurkuminoidov, mora dobro prehransko dopolnilo vsebovati 95 % ekstrakta kurkuminoidov in to je v deklaraciji razvidno kot Kurkumin 95 ali Kurkumin ekstrakt, standardiziran na 95 % kurkuminoidov.

Sabrina Simonovich, prof. športne vzgoje, trener fitnesa, učitelj joge, učitelj in trener alpskega smučanja, prehranski svetovalac
www.sabrinafit.eu

STE ZA LOKALNO?

Privoščite si ugodno velnes ali kulinarično razvajanje v Portorožu.

Po ugodnih cenah lahko, za omejeno obdobje, lokalni prebivalci uživajo v ponudbi Term Portorož in menijih Istrian bistro & Tapas bara ter jesenski ponudbi tort in slaščic kavarne Café Central.

V Termah Portorož zdravim doživetjem namenimo posebno pozornost. V oktobru in novembru lahko tako izbirate med tradicionalnimi storitvami, ki temeljijo na naravnih zdravilnih dejavnikih. Na voljo so:

- sprostitveni in pomladitvenih tretmaji,
- thalaso ter ajurvedske storitve,

- bazeni z morskimi in bazeni s termalno vodo,
- Sauna Park z različnimi savnami, ledeno jamo in Kneipp kopeljo.

Ljubitelji gastronomskih užitkov in lokalnih vin lahko svoje prijatelje povabijo na gurmanski večer v Istrian bistro & Tapas bar, kjer se bodo predajali izbranim lokalnim krožnikom, istrskim tapasom, ribjim specialitetam in sočnim steak-om. V svoji račun pridejo tudi sladkosnede. V kavarni Café Central pripravljajo hišno pripravljene torte, makrone, rogljičke in sladoled. V vitrini se že bohotijo jesensko obarvane sladice v katerih kraljujejo fige, pinjole, jabolka, hruške, med, konjak in ostale dobrote.

Privoščite si ugodno velnes razvajanje v Portorožu. Več informacij o ugodnostih najdete tu:

Rezervacije na: +386 5 692 80 09,
wellness@lifeclasse.net

JESENSKA RAJANJA ZA NAJMLAJŠE

Pridružite se nam na najbolj strašnem druženju in najbolj kulskem koncertu te jeseni.

Zabava bo zagotovljena!

- **Haloween fest, ponedeljek, 31.10.2022, pred lokalom Spuntin, na plaži Meduza**
- Stojnice z lokalnimi ponudniki hrane
- Tekmovanje za najlepšo izrezano bučo s slastno nagrado za zmagovalca
- Skakanje z vrečami
- Face painting
- Mini disko v maskah
- Nastop Čarodej Claudio
- Nastop skupine Teddy Lion Band
- **Challe Salle, četrtek, 3.11.2022, od 15.00 ure dalje, na plaži Meduza, pred hoteli LifeClass Portorož**
- Predstavitve športnih društev,
- Facepainting in animacija
- Nastop Challe Salle

PET STVARI, NA KATERE MORATE BITI POZORNI PRED NAKUPOM NEPREMIČNINE

€ - promocijsko sporočilo **Branko Lončar**

Nakup nepremičnine je pogosto enkratni dogodek, zato lahko seveda pride do napak, da se jim izognete, pa lahko poskrbimo v naši nepremičninski družbi. Želimo, da kupec pozna vse prednosti in slabosti ob nakupu nepremičnine, zato predstavljamo najpomembnejše.

- 1. FINANČNE ZMOŽNOSTI:** Že pred nakupom je dobro premisliti o vaših denarnih zmožnostih, da ne bi kasneje prišlo do neprijetnih presenečenj. Preverite, kolikšen nakup nepremičnine si lahko privoščite, koliko bančnega posojila potrebujete in preverite svojo kreditno sposobnost. Velikokrat kupci žal prepozno ugotovijo, da ne morejo zbrati dovolj denarja za nakup željene nepremičnine, zato poudarjamo, da finančno analizo opravite prej.
- 2. STARA ALI NOVA NEPREMIČNINA?** V primeru, da se odločamo za nakup stare nepremičnine, ki jo je potrebno obnoviti, je dobro h končnemu

izračunu prišteti še stroške za predvideni obseg prenove. Če si ne moremo privoščiti takojšnje obnove, je potrebno dobro preveriti, če je nepremičnina v takšnem stanju, da lahko takoj bivamo v njej.

- 3. PRAVNO STANJE NEPREMIČNINE:** Pred nakupom je nujno potrebno preveriti pravno stanje nepremičnine. To za naše stranke naredimo mi, v naši nepremičninski družbi, ko preverimo tako pravno kot dejansko stanje nepremičnine. Kupcem zagotavljamo, da bodo kupili bremen prosto nepremičnino.
- 4. REŽIJSKI STROŠKI:** Potrebno je preveriti tudi stroške, povezane z uporabo nepremičnine. Še posebej v teh negotovih časih je pomembno, da kupec pozna vsaj približne mesečne režijske stroške kot so stroški upravljanja, rezervni sklad, poraba električne energije, vode in možen strošek ogrevanja sanitarne vode. Poudarjamo, da je pomemben tudi vpogled v energetska izkaznica, kjer najdemo

vse potrebne informacije glede potrebne energijske učinkovitosti nepremičnine.

- 5. NAKUP OPRAVITE SAMI ALI NAJAMETE STROKOVNJAKA?** Smiselno je, da za nakup nepremičnine najamete nepremičninsko družbo, ki pozna vse pasti. Samo tako se boste lahko izognili negativnim presenečenjem. V naši nepremičninski družbi opravimo celostno storitev, preverimo vsa dovoljenja, sestavimo pogodbo ter vas seznanimo in spremljamo s celotnim potekom nakupa nepremičnine do njenega prevzema in vpisa v zemljiško knjigo. Kot običajno radi rečemo: »Opravimo vse od A do Ž.«

Obala nepremičnine d.o.o.

Obala 16, 6320 Portorož

Tel: 05 674 1030

Mob: 041 352 22 00

E: info@obala-nepremicnine.si

W: www.obala-nepremicnine.si

Mesto, v katerem se lepo živi
Una città dove è bello vivere

Palača Sabini-Grisoni

V celovito prenovljeni Palači Sabini-Grisoni bodo zaživele nove vsebine, njeno ime pa je zapisano v nacionalni register kulturne dediščine kot spomenik lokalnega pomena.

Palazzo Sabini-Grisoni

Il Palazzo Sabini-Grisoni, completamente restaurato e il cui nome è iscritto nel registro nazionale del patrimonio culturale quale monumento di valenza locale, ospiterà nuove attività e contenuti diversi.

Prizidek k OŠ Dušana Bordona

S prizidkom je šola dobila 600 kvadratnih metrov prepotrebnih dodatnih učnih prostorov, šola pa je bogatejša tudi za šolsko zobno ambulanto.

Ampliamento dell'edificio della SE Dušan Bordon

L'ampliamento di 600 metri quadrati offre ulteriori spazi per le aule scolastiche, ma c'è anche un nuovo ambulatorio dentistico.

Žalna ploščad na Škocjanu

Nadaljuje se urejanje nove žalne ploščadi za poslovilne obrede na mestnem pokopališču Škocjan, ki bo žalujočim zagotovila še bolj prijazno slovo od svojih najbližjih.

Piazzale per le commemorazioni a San Canziano

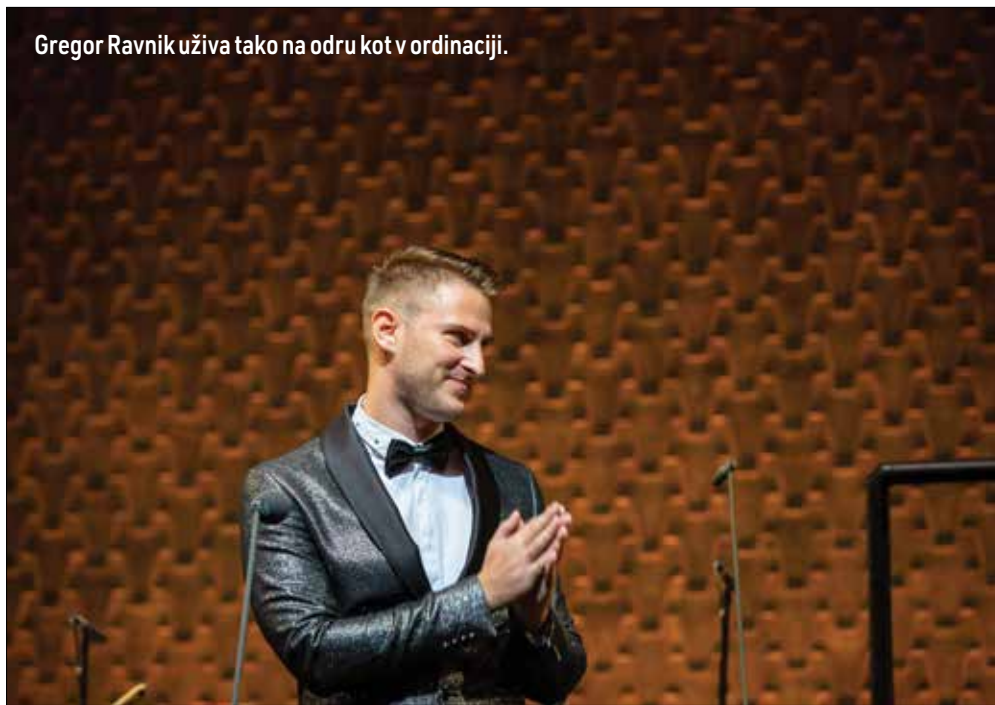
Continua la sistemazione del piazzale per le commemorazioni al cimitero cittadino di San Canziano per l'ultimo addio ai propri cari.

MESTNA OBČINA KOPER
COMUNE CITTA' DI CAPODISTRIA

MLADI OPERNI PEVEC IN ZOBOZDRAVNIK GREGOR RAVNIK

Gregor Ravnik uživa tako na odru kot v ordinaciji.

instrumenta in se lotil solo petja, «pravi Gregor, ki ima zelo lepe spomine na aktivno otroštvo. Veliko je bral, vadil in pel v različnih zborih. »Seveda pa sem imel tudi prost čas za druženje s prijatelji. Iz ulice smo se dobili skupaj, hodili na plažo in se streljali z vodnimi pištolami. Cela poletja smo preživeli v igri, druženju in kopanju. Še zdaj, ko sem odrasel, se s prijatelji rad dobim na plaži »Študentska« v Ankaranu, »pove mladenič, za katerega je bil velik preskok, ko je po končani gimnaziji šel študirat v prestolnico.

Z dobro organizacijo in trdim delom je vse mogoče. Predvsem se je moral privaditi novemu načinu dela in življenja v Ljubljani. V Kopru je vse enostavno in na dlani, v Ljubljani pa je za vsak premik potreboval precej več časa. Zdaj mu je hiter tempo življenja in pestro dogajanje priraslo k srcu, čeprav se rad vrača domov. Gregor se predstavi kot aktiven človek, ki obožuje akcijo. »Ves čas moram nekaj početi, sicer se polenim, pa sem potem manj učinkovit. Več dela in obveznosti kot imam, bolj organiziran sem,« prizna mladenič,

ki mu ni bilo težko študirati na dveh zelo zahtevnih fakultetah. Delo na njih pa je bilo različno, na medicini je veliko časa presedel za knjigami, na akademiji pa je moral veliko vaditi, ker se je zelo resno posvečal delu in ni nikoli manjkal na predavanjih in vajah, mu je šlo dobro od rok. Njegovo zavzetost pa so opazili tudi profesorji, ki so upoštevali, ko so se mu urniki prekrivali. Gregor je zelo zadovoljen, da se je odločil za vzporedni

študij, saj mu je poleg širine znanja dal tudi organiziranost in delovne navade. Med študijema pa je tudi veliko nastopal in sodeloval v projektih Akademije, Slovenskega komornega gledališča, SNG Opera Ljubljana, Slovenskega policijskega pihalnega orkestra. Najprej je diplomiral na medicinski fakulteti, nato pa za svoje magistrsko delo na Akademiji prejel še Prešernovo nagrado. Kovid obdobja je bil vesel, ker je imel več prostega časa za študij in vse akademske obveznosti. Ko pa so se meje odprle in smo lahko spet bolj potovali, se je tudi Gregor odpravil na pot. Od nekdanj so tudi potovanja njegova velika strast. Obožuje spoznavanje novih dežel, krajev, ljudi in navad, kar mu daje novo širino in energijo za vse, kar počne. Med drugim je bil v Iranu, Vietnamu, Filipinih in še bi lahko naštevali. Za potovanja mu ni žal ne časa ne denarja, saj mu širijo obzorja. Mladenič pa optimistično zre v prihodnost. Ne boji se, da bi ostal brez dela, nasprotno, le-tega je toliko, da mu primanjkuje časa za vse, kar bi rad počel.

Z užitkom je nastopil na različnih festivalih, predstavah, koncertih... Za svoje diplomsko delo pa je dobil tudi Prešernovo nagrado.

SLADKA DILEMA O NADALJEVANJU KARIERE

Mnogi se pritožujejo, da so težki časi, da se ne da, da je kriza, da ni služb, možnosti in perspektive za mlade, a 29-letni Gregor Ravnik iz Ankarana je zasut z delom. Postavni mladenič ima toliko obveznosti, da ne ve, kje naj začne in se mora dobro organizirati, da mu uspe postoriti vse, kar si je žadal. Ima kar dve diplomi – eno iz dentalne medicine na Medicinski fakulteti in magisterij Akademije za glasbo, za katerega je prejel Prešernovo nagrado. Če se vam zdi znan, se ga lahko spomnite s številnih odrov, med drugim z Melodij morja in Sonca, Slovenske popevke, iz Opere in številnih drugih.

Postavni mladenič z izklesano postavbo bi bil zlahka tudi maneken, vendar ga to ne zanima, saj se je posvetil drugim stvarim. Že od malega je bil vajen trdega dela, kajti ob šoli je pridno treniral atletiko, obožuje pa tudi smučanje, košarko in hrib in le s samodisciplino mu je uspelo opraviti vse obveznosti. Tudi glasba mu je bila položena v zibelko. Njegova mama je profesorica glasbe, dolgo pa je bil glasbenik – trobentač – tudi oče. »Od malega sem bil obkrožen z glasbo, starša sta me v glasbeno šolo vpisala, še preden sem začel obiskovati osnovno. Začel sem s klavirjem, nato pa sem ugotovil, da mi petje bolj leži od

Postavni mladenič obožuje potovanja. Rad pa se vrača v domači Ankaran. Obožuje pa tudi druženja s svojo najboljšo prijateljico Raiven.

TOYOTA YARIS

HITRA DOBAVA

OD
89€
NA
MESEC

Povprečna poraba goriva za vozila Toyota Yaris: od 5,2 do 5,7 l/100 km in emisije CO₂: od 122 do 133 g/km. Emisijska stopnja EURO 6 AP. Emisije NOx: od 0,0076 g/km do 0,0206 g/km. Ogljikov dioksid (CO₂) je najpomembnejši toplogredni plin, ki povzroča globalno segrevanje. Emisije onesnaževal zunanega zraka iz prometa pomembno prispevajo k poslabšanju kakovosti zunanjega zraka. Prispevajo zlasti k čezmerno povišanim koncentracijam prizemnega ozona, delce PM10 in PM2,5 ter dušikovih oksidov. 10 letno jamstvo hibridne baterije velja ob rednih testih hibridne baterije (HHC) na 1 leto ali 15.000 prevoženih km (kar nastopi prej) pri pooblaščen prodajno-servisni Toyotini trgovski mreži. Po preteku tovarniške garancije vam ponujamo brezplačno vključitev v program jamstva Toyota Relax (vse do starosti 10 let ali 160.000 km. Izračun je informativne narave in ni zavezujoči za sklenitev posla • vrsta financiranja: finančni leasing • predračunska vrednost predmeta financiranja: 13.900 € • lastna udeležba (polog): € 4.211 • znesek financiranja: € 9.689 • število obrokov: 60 • mesečno plačevanje: € 89 • obroki se v času trajanja pogodbe ne spreminjajo • zadnji obrok: € 6.153 • stroški odobritve: € 300 • skupni znesek za plačilo brez lastne udeležbe: € 5.640 • letna obrestna mera: 4,5% p.a. je fiksna • efektivna obrestna mera: 5,45% na dan 30.12.2021. Toyota Easy financiranje vključuje več možnosti po izteku. Slika je simbolična. Več na www.toyota.si

AVTO CENTER JEREB 051/233-101, 051/682-666

DO
10 LET
JAMSTVA
TOYOTA RELAX

NAJBOLJ TRENDOVSKA PASJE PASME

OČITNO TUDI PASJE PRIJATELJE IZBIRAMO GLEDE NA SMERNICE.

Pes je človekov najboljši prijatelj. Medtem ko večina ljudi svoje štirinožne prijatelje izbira na podlagi pasjih lastnosti in videza, na druge pri izbiri psov vplivajo trenutne smernice.

V zadnjih letih med najbolj prodajane pasme na svetu sodijo rotvajlerji, francoski buldogi, bokserji, čivave, zlati prinašalci, labradorci in nemški ovčarji. Če se vrnemo nekoliko v zgodovino, pa ugotovimo, da se najbolj priljubljene pasme spreminjajo. Tako so bili denimo v začetku 20. stoletja na vrhu lestvice najbolj priljubljenih (in najbolj prodajanih psov) sibirski haskiji, ki so jih nato nasledili psi pasme Chow Chow in kasneje pitbuli. Dolga leta so nato na vrhu lestvice kraljevali maltežani, ki še danes velja za eno najbolj priljubljenih malih pasem, v poznih 50. letih pa so jih po priljubljenosti izpodrinili beagli. Od 60. pa do začetka 80. let so nato bili najbolj priljubljeni pudlji, kasneje pa ameriški maltežani in za njimi labradorci. V devetdesetih letih so bili poleg labradorcev med najbolj priljubljenimi pasmami še rotvajlerji, nemški ovčarji in zlati prinašalci, ki na lestvici najbolj prodajanih psov kraljujejo še danes, ob njih pa so bili v devetdesetih zelo priljubljeni tudi koker španjeli in pudlji, ki danes očitno niso več v ospredju.

NAJBOLJ PAMETNI, NAJBOLJ NEVARNI, NAJLEPŠI IN NAJDRAŽJI

Na svetu naj bi poznali od 380 do 400 različnih pasjih pasem. Za pse z najvišjim IQ-jem še vedno veljajo škotski borderski ovčarji (Border Collie), med najbolj pametnimi pasmami pa naj bi bili tudi pudlji, nemški ovčarji, zlati prinašalci in dobermanji.

Med najnevarnejše pasme uvrščajo pitbule, rotvajlerje, nemške ovčarje, ameriške buldogle in bulmastife, čeprav je lepota subjektivna stvar, seveda obstajajo tudi lestvice najlepših pasem. Med temi naj bi bili samojed, avstralski in nemški ovčarji, dobermanji, pomeranci, chowchowi, pudlji in bernski planšarji. Večina najlepših pasem pa velja tudi za najdražje. Tako so na lestvici najdražjih psov pasme Chow Chow,

Cavalier King Charles španjel, Akita Inu, samojed, afganistanski hrt, tibetanski mastif in argentinska doga.

VPLIV FILMSKE INDUSTRIJE

Tako kot na druge trende pa je skozi zgodovino na najbolj priljubljene pasje pasme vplivala tudi filmska industrija. Tako je denimo pasma škotski ovčar postala svetovno znana in tudi izredno priljubljena po legendarnem filmu »Lassie«. Med znanimi filmskimi pasjimi junaki pa zagotovo velja omeniti tudi legendarnega nemškega ovčarja Rin Tin Tina. Po njegovi zaslugi je nemški ovčar postal priljubljen družinski pes. Če smo že pri filmskih psih, potem ne smemo pozabiti na Beethovna, filma iz začetka 90. let, ko je postala priljubljena pasma bernardinca in seveda na 101 dalmatina.

2TDK SKRBI ZA DIALOG S KRAJANI

Predor T8, ki se nahaja pod vasjo Škofije.

Drugi tir prečka tri občine: Koper, Hrpolje-Kozina in Divača, zato je izjemnega pomena, da prebivalci ob trasi izražajo podporo projektu. Za uspešen projekt je dialog s krajan ključen.

V družbi 2TDK se zavedamo, da vsako gradbišče predstavlja določene obremenitve tako za krajan kot tudi za okolje. Prav zato s krajan posameznih krajevnih skupnosti, ki živijo ob bodoči trasi proge, vodimo redne mesečne dialoge, na katerih so prisotni tudi izvajalci, inženirji ter vsi, vpleteni v proces gradnje in pripravljanja rešitev. Obenem tudi tedensko

obiskujemo krajan, ki se obračajo na nas ali na predstavnike lokalnih skupnosti in poskušamo skupaj iskati rešitve za morebitne težave. Ne sodelujemo pa samo z občinami neposredno ob trasi, ampak tudi z občinama Sežana in Dolina, saj se proga zelo približa italijanski meji. Zaradi potreb po varovanju okolja izvajamo tudi redne monitoringe in gradnjo v primeru odstopanj prilagodimo.

Vplivno območje seizmičnih meritev smo razširili

Družba 2TDK s strani izvajalcev in njihovih

pooblaščenih specializiranih podizvajalcev redno prejema podatke o seizmičnih vplivih gradnje na objekte in je prav na podlagi pogovorov s krajan sprejela odločitev, da spremljamo morebitne vplive gradnje na objekte v večjem obsegu kot bi to bilo potrebno.

Prav tako smo s krajan Škofij na podlagi dogovora pripravili ogled predora T8 - Škofije, katerega trasa poteka na območju pod njihovo vasjo. Ob omenjenem obisku smo spregovorili predvsem o metodi gradnje, pri čemer je bilo posebej poudarjeno, da bo gradnja predora z nadaljnjim izkopom za krajan vedno manj moteča.

Dostopne ceste drugega tira bodo predane lokalnim skupnostim

Dostopne ceste, ki so bile zgrajene tudi z namenom, da težki tovorni promet ne bi obremenjeval krajev in krajanov, ki živijo ob trasi, bodo ob koncu gradnje predane lokalnim skupnostim. Lastnikom zemljišč ob trasi drugega tira bodo olajšale dostop do zemljišč. Dokler pa poteka gradnja drugega tira pa tako domačine kot turiste prosimo, da upoštevajo prometno signalizacijo, saj bomo le s spoštovanjem prometne signalizacije preprečili morebitne nesreče, škodo in slabo voljo.

gostilna
trattoria
STRUNJAN

Strunjan 23

040 124 029

gostilna-strunjan.si

AVDITORIJ
PORTOROŽ - PORTOROSE

www.avditorij.si · T: 05 676 67 77

@avditorij · @avditorijportoroz

11.11. 19:30

Amanart, Zavod za kulturne dejavnosti
Maja Gal Štromar

Absurdanija
d.o.o.

Abonma in izven - monokomedija

19.11. 10:30

Lutkovno gledališče
Ljubljana

Mala Kline
Angeli

Abonmajček in izven - ugledališčena poezija

20.11. 19:00

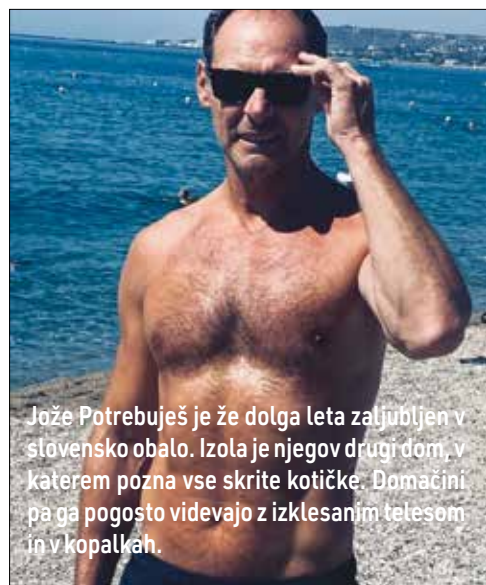
Gledališče Tartini Piran

Večer
argentinske
glasbe

Marko Hatlak & FUNtango

Gosta solista:
Bernarda Fink - mezzosopran
Marcos Fink - basbariton

SKRITA STRAST JOŽETA POTREBUJEŠA - ZALJUBLJEN V IZOLO

Jože Potrebuješ je že dolga leta zaljubljen v slovensko obalo. Izola je njegov drugi dom, v katerem pozna vse skrite kotičke. Domačini pa ga pogosto videvajo z izklesanim telesom in v kopalkah.

LEPO SE JE BILO VRNITI

Seveda pa še vedno zelo uživa tudi na odru. »Po koroni sem se malo malo bal, kako bo po tako dolgem premoru spet stopiti na oder, pa sem se hitro spet znašel. Med korono pa se je malo bala tudi moja žena Andreja, če bom čez noč ostal brez toliko aktivnosti, brez obveznosti in nastopov ob vsakem koncu tedna, vendar so bile vse skrbi odveč. Med korono sem se bolj posvetil televizijskemu delu, ko pa se je spet dalo na odre, smo se seveda takoj podali med oboževalce,« veselo pove Jože, ki se je z lahkoto privadil aktivnejšemu življenju. Če človek nekaj rad dela, gre z veseljem na oder, če pa nečesa ne mara, išče vzrok, zakaj mu ni za nastopati. Kljub obilici obveznosti pa ga boste vsaj enkrat na teden srečali tudi na morju.

IZOLA NJEGOVEGA SRCA

Za glasbenika iz proletarske družine, ko so enkrat na leto hodili k maši na Brezje, dvakrat na izlet v Ljubljano in preživeli teden dni počitnic v prikolicah Iskre ali Avtomontaže, kjer sta delala njegova

starša, je bilo to nekaj najlepšega in najbolj magičnega. »Tisti teden je bil zame dolga leta višek dopustovanja. Morje pa je bilo višek nečesa. Da si bom, ko bom imel vse, kar bom hotel, tudi kaj več dni na obali. Že prej sva z Andrejo, če sva le imela čas, rada hodila na morje in si sčasoma zaželela tudi nekaj stalnega. Najprej so me vsi pregovarjali, naj si nekaj kupiva na Hrvaškem. Dve leti sva si tam ogledovala nepremičnine, vendar nama ni bilo nič posebej všeč. Ko pa naju je prijatelj nepričakovano povabil v Izolo, sva ugotovila, da sva to mesto po krivici čisto premalo poznala, saj sva se vanj v hipu zaljubila. Ko sva izvedela, da ob obali gradijo stanovanja, sva si rekla, da ga enostavno morava imeti. Našla sva enega luštnega z garažo, v kateri imam kolo, kajak in drugo športno opremo in ta ljubezen še vedno traja,« veselo pove Jože. V Izoli na leto preživi od sedemnajst do petdeset dni, kar je daleč najbolj od vsega od doma. Njihovo stanovanje je ves čas časedeno. Ob koncih tedna je tam rada Andreja, čez teden, ko nima nastopov, pa velikokrat Jože. On tukaj tudi ustvarjati. Večino televizijskih

projektov nastane ob morju, pa scenariji za odajo Ribič Pepe. V Izoli se zlahka odklopi, uredil si je tudi majhen studio, v katerem naredi demo posnetke, ima tudi kitaro ...

MED PRIJATELJI JE VEDNO LEPO

»V Izoli ni težko dobiti navdih. Čas nekako mineva počasneje kot drugje po Sloveniji. Veliko je sonca, ljudje so prijazni, mene pa navdušujejo tudi vse možnosti za šport. Velikokrat se mi zgodi, da se ob enajstih zvečer odpravim v Izolo, ko pa se zjutraj zbudim, grem najprej teči deset kilometrov, veslami enajst kilometrov in na koncu naredim še trideset kilometrov s kolesom. Pravi triatlonski trening. Mislim pa tudi, da sem eden redkih Slovencev, ki je našo obalo tolikokrat preveslal s kanujem. Dobro poznam čisto vsak košček morja in iz kanuja je čisto drugačna perspektiva kot s kopnega,« se muza Jože, ki se v Izoli in okolici srečuje tudi s svojimi prijatelji. Ob sredah poleti igrajo nogomet na Bonifiki v Kopru, pozimi pa v dvorani v Izoli. Velikokrat pa

Glasbenik na morju najde veselje, sprostitve in užitek. Obalo pa si je ogledal tudi z druge perspektive – iz kanuja.

se srečata tudi z Janom Plestenjakom, s katerim se odpravita v kakšen lokal, ima pa tudi mnogo drugih prijateljev, s katerimi se rad druži. Ne meša se v lokalno politiko, mu pa ni všeč, ko mu tujci, ki obiščejo Izolo, namignejo, da je sicer prekrasno mesto, in je škoda, da ne morejo urediti tistih nekaj zapuščenih kvadratnih metrov obale na območju Delamarisa.

Jože na to pozabi ob dobri glasbi. Vesel je, da je »njegova« Izola po kulturnem dogajanju prehitela Koper in nekoč mondeni Portorož. Skozi vse leto, še posebej poleti, se ves čas nekaj dogaja. Priložnost za nastope dobijo tudi mladi, še neveljavljani glasbeniki, da ne govorimo o tem, kako lepo za praznike okrasijo mesto. Lani mu je bilo zelo všeč tudi drsališče, veseli pa se, da bo Izoli in Izolanom tudi nekaj vrnil. Na predzadnji dan v letošnjem letu bodo nastopili s Čuki in potem bo po zimi prišla pomlad, ko bo znova vse zacvetelo in zaživel, Jože pa bo praznoval polnoletnost družjenja z Izolo.

Le redki vedo, da se enemu najbolj vsestranskih slovenskih ustvarjalcev, Jožetu Potrebuješu, ki je v desetletjih nanizal številne uspešnice s Čuki in kopico zabavnih televizijskih oddaj, utrnile mnoge ideje za njegove projekte ob slovenski obali. Natančneje v Izoli, ki je nekako postala njegov drugi dom, saj imajo tu tudi stanovanje. Z ženo Andrejo ter hčerkama Petro in Evo preživijo v tem slovenskem turističnem biseru veliko nepozabnih dni.

»Uf, meni zlepa ni dolgčas, saj se mi ves čas nekaj dogaja. Pripravljamo se na snemanje oddaje Ribič Pepe, ki se bo tokrat odvijala na morju, za nami s Čuki je kopica poletnih nastopov, pripravljamo se na praznovanje 30-letnice pesmi Krokodilčki, kar bo poseben projekt, saj bomo posneli novo priredbo, videospot in pripravili veliko srečanje. Ustvarjam tudi glasbo za novo nadaljevanko, edino televizijske oddaje Pri Črnem Petru za zdaj (še) ne snemamo. Kaže, da se bo tako kot lani, začela z novim letom. Zdi se mi, da imam ravno prav dela, kar mi je vedno znova v veselje,« pove Jože, ki se mu ves čas utrinjajo nove ideje. V rokavu ima kopico še neobjavljenih pesmi, pa scenarijev za tri nove oddaje ...

Z ženo Andrejo rada vse proste dneve izkoristita za pobjeg na morje. Tudi hčerki Petra in Eva obožujeta morje.

TAKE YOUR
MOMENT

MEMENTO
B&B PIRAN

NAD OBALO
SE JASNI
VEČ KOT POGOVORNI VEČERI

MARTINOVANJE
ISTRA V TEBI

10. - 12. 11. 2022

MARTINOVA DEGUSTACIJA
Z ISTRSKIMI VINARJI - DVSI

ČETRTEK, 10.11.2022

ISTRA V TEBI

PETEK, 11.11.2022

KONCERT

RUDI BUČAR&HAMO

LIKOVNA RAZSTAVA ISTRA V TEBI
ST. MARTIN BY KOGO

SOBOTA, 12.11.2022

VINAKOPER

KOGO
VINO - BELLE - GOURMET

Dolce Vinogradico Secondo Lato
Associazione dei Vinificatori della Bassa Riviera

radio capris

TOMI BRULC, STROKOVNJAK ZA SVETILNIKE IN POMOČ LADJAM

Tomi Brulc je prava enciklopedija - morja, strojništva, kovinarstva, elektr...

Tomi Brulc je že od malega velik navdušenec nad morjem. Sprva se je ob njem in v njem igral, zdaj pa mu že desetletja daje kruh. S svojo ekipo namreč skrbi za svetilnike in druga signalna telesa, oskrbuje ladje, ki prihajajo v koprsko pristanišče, izvaja meritve in podvodna snemanja. Čeprav je že upokojen, še vedno pridno dela z barko. Obenem pa se čedalje bolj veseli trenutkov, ki jih preživi na kopnem, najraje v svojem oljčnem nasadu.

»Morje je že od malega moja velika ljubezen. Ne bi znal opisati, od kod izvira, od nekaj me je zanimalo. Že kot mulčki smo se potapljali, lovili, celo skakali s kolesi v morje in to cele dneve, dokler nismo vsi modri okoli ust prišli iz vode. Starši so nam seveda dovolili, saj so bili to drugi časi, ko so otrokom bolj zaupali in jim tudi dajali več svobode. Ker me je tako zanimalo, sem se odločil za študij na ljubljanski strojni fakulteti, ki je imela oddelek v Kopru. Profesorji iz Ljubljane so se vozili in izobraževali strojne inženirje za tovarne Tomos, Cimos in druge, ki

so jih potrebovali pri svojem delu,« pripoveduje Koprčan Tomi, ki je še danes zelo hvaležen za vso širino in znanje, ki ga je dobil na fakulteti. Seveda pa so bila študentska leta tudi brezskrbna in zapolnjena z odličnimi zabavami. Kmalu pa je prišlo »resno in odraslo« življenje. Sprva je bil ribič s statusom popoldanskega s.p., nato pa nekaj let profesionalni ribič.

SVETILNIČAR NI PRAV NIČ ROMANTIČEN POKLIC

»Vendar sem bolj malo lovil ribe, bolj sem nabiral školjke in morske črve, tiste, velike od dva do tri metre, ki jih ribiči potrebujejo za lov. Sredi osemdesetih let prejšnjega stoletja so to prepovedali, pa se je bilo treba znajti drugače. Ko sem videl razpis za svetilničarja v Sloveniji, sem se prijavil in daljnega leta 1984 začel delati pri zvezni ustanovi za vzdrževanje pomorskih poti, kot se je takrat strokovno imenovala. Do leta 1991 sem bil zaposlen tam, nato pa sem postal leta 1991 koncesionar v Sloveniji. Odgovoren sem bil za vzdrževanje in oskrbovanje svetilnikov.

Ves čas je v pripravljenosti, telefon mu vedno zvoní, saj ima na njem aplikacijo, ki prikazuje delovanje svetilnikov in se vklopi alarm, kadar je s kakšnim kaj narobe.

Vsaki ladji, ki je prišla v koprsko pristanišče, sem moral napisati račun za uporabo naših plovnih poti, korigiral sem pomorske karte in še veliko drugega,« pove Tomi. Če smo si na podlagi romanov in filmov ustvarili predstavo, da je njegovo delo romantično, sam na to zamahne z roko in hitro navrže, da temu še malo ni tako. Dela je ogromno, romantike pa zelo malo oziroma nič. »Včasih je je bilo več. Ko sem bil še zaposlen v Splitu, smo obiskovali svetilnike po vsem Jadranu. Tisto je bilo res lepo, saj smo med drugim šli na Vis, Dugi otok, Hvar in drugam, nato pa se je počasi to spreminjalo. Na začetku moje poklicne poti so svetilniki delovali na plin. Ves čas je bilo treba preverjati količino plina v 90-kilogramskih jeklenkah, jih menjavati, vleči iz morja in nameščati v svetilnike, ravno tako žarnice, kajti v slovenskem morju, ki je precej plitvo, je 60 svetilnikov, ki so zelo pomembni za nemoteno plovo. Če se kateri pokvari, se barke znajdejo v hudi zagati. Tehnologija pa je napredovala tudi na tem področju. Danes jih napajajo akumulatorji, namesto žarnic pa svetijo

LED diode,« razloži Tomi, ki s svojimi dvanajstimi sodelavci skrbi, da so svetilniki, boje in druga plovna telesa ves čas v brezhibnem stanju. To pomeni, da jih morajo redno pregledovati, menjati akumulatorje in zbiralnike sonca, tiste, ki jih načne rja, pa potegniti iz morja, jo postrgati, jih na novo pobarvati in potem spet namestiti na svoje mesto. Huduje pa se tudi nad »umetniki«, ki z barvami ali spreji puščajo svoje umetnine – grafite na svetilnikih, pa jih je potem treba čistiti bodisi z razredčilom ali pa kar na novo pobarvati. Vsi svetilniki pa so povezani v sistem in Tomi lahko preko mobilnega telefona ves čas preverja, v kakšnem stanju so. Ko je kaj narobe, se takoj vklopi alarm in treba je ukrepati, zato mu telefon skoraj ne preneha zvoniti.

DRAGOČENA POMOČ PRI KIRURŠKO NATANČNEM KRMARJENJU VELIKANK

Zelo zahtevno, in če pride do napake, pa lahko celo usodno, delo je spremljanje velikih tovornih ladij v koprsko pristanišče. »Vanjo vodijo trije kanali in več kot tristo metrov dolgo ladjo, na kateri je več kot 200.000 ton tovarov, začnejo na pot v kanal pripravljati že v Piranu, saj potrebujejo veliko prostora za manevriranje. V pristanišče lahko prispejo ladje s 17,2 metra ugreza, višina morja pa je 18 metrov. Si predstavljate, da je pod tako velikanko le pičlih 80 centimetrov?! In če

gre tu kaj narobe in nasuka, potem je res hudo,« razlaga Tomi, ki iz prve roke potrdi, da imajo v pristanišču zelo zahtevne protokole glede varnosti in zaščite okolja. Le redki vedo, da so vsa pristanišča zaščiten s posebnimi ogradami, ki bi preprečile najhujše v primeru razlitja ali razsutja tovarov. Ima tudi svojo raziskovalno postajo, na kateri nenehno preverjajo kakovost vode. Vedno je brezhibno čista, zato ni čudno, da v njej uspevajo številne ribe. Sam se vedno znova čudi, ko med potapljanjem pod ladjo opazi več kot desetkilogramske brancine, ko čistijo velikanske verige, katerih vsak člen tehta kar sto kilogramov, pa naberejo tudi veliko školjk klapavic.

NIKOLI DOLGOČASEN DELOVNIK

Tomi je ponosen na svojo ekipo, ki jo je gradil počasi. Ker si ni mogel privoščiti nakupa ladij, katerih vrednosti se merijo v sto tisoč in milijonih evrov, se je znašel drugače. 20-metrsko delovno barko so gradili kar deset let, a dela brezhibno in si z njo veliko pomagajo. Dve stari plovili je kupil na dražbi italijanske finančne policije. S fanti so ju temeljito obnovili, zdaj pa z njima dostavljajo hrano, pakete in rezervne dele na ladje, ki prihajajo v pristanišče, pa morajo včasih tudi po mesec dni čakati na razkranje. Mornarji pa seveda potrebujejo kopico stvari. »Včasih je bilo prav ganljivo, ko smo jim pripeljali žene, ki so prišle iz Kanade ali drugih koncev sveta v Koper obiskat svoje može, ki so bili tudi po pol leta zdoma. Nekatere so prišle noseče,« pripoveduje Tomi, ki s svojimi fanti počne še mnogo drugih stvari, nujno potrebnih za varnost na morju. Skrbijo tudi za rumene boje, ki označujejo točke. Le-te so težke štiri tone in pol in jih je težko izvlačiti in dvigniti na ladjo, obnoviti in potem spet spustiti v morje. Zabijajo tudi betonske pilote, posebno delo pa je snemanje in popraviljanje morskih kart. Vsako leto je širil svoje podjetje in kaj dodal. Po tolikih letih (več kot šestih desetletjih) dela se mu v našem morju ne zdi prav nič več čudno in nenavadno. Nenavaden pa je odnos naše politike do morja – politiki se prehitro menjajo in ne razumejo, kako bi bilo treba delovati: »Vse slovenske železnice so ravno zaradi morja. Vozijo v pristanišče ali iz njega, vsega ostalega prometa je le pičlih deset odstotkov. Tudi dobršen del tovornega prometa iz pristanišča gre po cestah. To bi morali bolj razumeti in temu prilagoditi razvoj in načrtovanje. Koliko let so samo potrebovali za gradnjo drugega tira, pa so se že znašli v prostorski stiski za avtomobile

in kontejnerje, potem pa se v vse to vtika še lokalna skupnost. Seveda je do neke mere prav, ne razumejo pa, koliko vsega je odvisnega od pristanišča in kakšno dobrobit prinaša širši družbi. Nenazadnje pa tudi – vsi si želimo toliko in toliko surovin in potrošnih dobrin, ne bi pa za to nič potrpeali. Obenem pa vemo, da gre veliko prometa po morju, da obstajajo države brez morja in moramo biti z njimi solidarni, da tudi oni dobijo, kar potrebujejo, mora pač tovar preko koprskih luke,« je odločen Tomi, ki je v teh dolgih letih tudi dodobra opazil, kako se spreminja slovensko morje. Zadovoljen je, da je čedalje bolj čisto, pa tudi čedalje več je rib. Ljudje skrbijo, da se ne bi kaj zgodilo, lokalna onesnaženost se je močno zmanjšala, saj je vedno več čistilnih naprav, ljudje v vodo mečejo manj odpadkov in podobnega, je pa čedalje več globalne onesnaženosti.

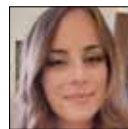
DEJAVEN TUDI V POKOJU

Po dobrih šestih desetletjih je Tomi od začetka letošnjega leta upokojen, vendar še vedno dela. Pravi, da mu morje pomeni čedalje manj. Barke, s katero bi šel na dopust, nima, saj ima že v službi delovnih več kot dovolj. Tudi na letošnjem dopustu, bili so na Visu, so namesto prekrasnih plaž raje odkrivali pokrajino v notranjosti otoka. Veliko pa mu pomeni čas, ki ga preživi v svojem oljčniku. To so dragoceni trenutki, ko skrbi za svoja drevesa in uživa v opazovanju, kako se spreminjajo, rastejo, polnijo s plodovi. Takrat se umiri in pozabi na ves stres. Denimo na to, kako težko je dobiti delavce, kajti ljudje danes niso več pripravljeni fizično delati, četudi dobijo dobro plačo. Mladi se ne zanimajo za vpis na pomorsko šolo, ne znajo voziti barke, le redko kdo je pripravljen delati izven delovnega časa, četudi je to dobro plačano, zato tudi tolikokrat sam sede za krmilo. Ko ladja pride v pristanišče, se pač ne gleda na to, ali je dan ali noč, sobota, nedelja, praznik, delat greš, ko je delo. Njegovo podjetje počasi prevzema nečak. Je pa barko naučil voziti svoji hčerki...

ISBE d.o.o.

Liminjanska cesta 96
6320 Portorož
T: +386 5 677 86 22
F: +386 5 677 06 22
E: isbedoo@gmail.com

Manca Hribovšek

PREVERJAMO URBANE MITE

Zlato jabolko, ki to ni

Oktober je dober in to letos še kako velja. Letošnji nas je namreč razvajal z nadpovprečno visokimi temperaturami, soncem in jesenskimi dobrotami. Marsikdo je sobotne dopoldneve preživel ob nabiranju gob, kostanja, oljkarji so se razveselili dobre letine, vinarji pa vino že pripravljajo za prvo pokušino, ki bo tradicionalno že čez dobra dva tedna, in sicer okrog martinovega, ki ga praznujemo 11. novembra. V tem času pa nas narava razveseli še z enim sadežem, na katerega marsikdaj pozabimo in ga podcenjujemo. Nekateri ga poimenujejo tudi zlato jabolko – kaki. Ta okusen, sočen in vitaminov poln sadež izvira s Kitajske. Kakiju ustreza mediteransko podnebje, zato pri nas uspeva v slovenski Istri (po odličnih kakijih je znan predvsem Strunjan, kjer bodo imeli v prvih novembrskih dneh tudi dneve kakijev), Goriških Brdih in na Vipavskem. Sadeže pobiramo od konca septembra dalje in vse tja do decembra. Preden ga zaužijemo oziroma uporabimo v kuhinji, moramo biti pozorni na to, da je kaki res zrel, saj je lahko drugače trpkega okusa.

Ker je sadež zelo sladek, ga lahko, svežega ali posušenega, ponudimo otrokom kot alternativo sladkarijam.

- 1. Kaki redi.** Ni res. Znanstveniki so dokazali, da je kaki v primerjavi z drugim sadjem manj kaloričen. 100 gramov kakija vsebuje samo 70 kalorij, tako da si ga lahko (v omejenih količinah) brez slabe vesti privoščite tudi tisti, ki že hujšate in se pospešeno pripravljate na poletje 2023. Poudariti pa moramo, da kaki vsebuje kar nekaj (naravnega) sladkorja oz. fruktoze in glukoze. Zato moramo tudi pri uživanju kakija ohraniti zmernost kot tudi pri vsaki drugi stvari.
- 2. Kakiji uravnavajo prebavo.** Res je. Sadeži vsebujejo ogromno vlaknin, ki preprečujejo zaprtje in izboljšujejo prebavo, prav tako pa pripomorejo k temu, da občutek sitosti traja dlje.
- 3. So odlični vir vitaminov in mineralov.** Res je. Kakiji v sebi skrivajo zaklad vitaminov in mineralov, maščobe pa skoraj nič. Vsebujejo magnezij, fosfor, mangan, cink, železo, kalij, vitamine A, B in C, vlaknine, antioksidante.

- 4. Poznamo samo dve vrsti kakijev.** Ni res. Poznamo več kot 2000 vrst kakijev, je pa res, da sta pri nas najbolj razširjeni dve: vanilija (njen sadež je bolj trd in spominja na jabolko) in tipo ter rojo brillante (užitni so, ko so mehki oz. umedeni).

- 5. Ko je kaki trpkega okusa, ga zavržemo.** Ni res. Kaki moramo v tem primeru umediti, kar se hitreje zgodi, če ga damo v vrečko, v kateri so tudi jabolka. Drugi način je ta, da mu na pecelj damo nekaj kapljic žganja in položimo v vrečko, ki jo dobro zapremo. Čeprav bodo plodovi po prbl. osmih dneh še trdi, ne bodo več trpki.

Kakiji so zelo cenjeni tako v domači kuhinji kot tudi profesionalni, visoki kuhinjariki. Na internetu lahko najdete 1001 recept, kaj lahko vse iz kakijev pripravite in tako navdušite svoje družinske člane ali goste. Prav tako se ga uporablja v kozmetiki za izdelavo mask za obraz ali pilingov za telo. Če bi radi v okusu sladkih kakijev uživali vse leto, pa si lahko pripravite kakijevo marmelado. Kako? Recept poiščite na naslednjih straneh...

VRT V NOVEMBRU

Sašo Mejak

Vrtničarska sezona se preveša h koncu, november je tukaj, nekajkrat se bomo sprehodili po vrtu, pa bo pred vrati tudi konec leta.

Glede na vremenske razmere nabiramo, kar nam še ponujajo naše zelenjavne gredice, in sicer solate, radič, blitvo, brstični in navadni ohrovt, visoko uvrščen na lestvici zdravih vrtnin. Vsebuje mnogo C- vitamina in pomaga pri želodčnih in črevesnih težavah. Posejemo lahko še peteršilj, korenje, grah, pastinak, špinačo, da do zime vznikne in spomladi bogato obrodi. Solate, motovilec, blitvo, radič lahko prekrijemo z zimsko kopreno tako, da ustvarimo ugodno mikroklimo, da rastlinam podaljšamo vegetacijo v zimo. Z izpraznjenih gredic očistimo plevel, zemljo obrnemo in upamo, da bo prišel mraz in dobro vplival na njeno sestavo.

Zeliščni vrt se novembra počasi odpravlja k počitku. Opravimo lahko izkopavanje korenin in pobiranje semen rastlin, katerih semena želimo ohraniti. Korenine izkopavamo, ker je v tem obdobju največ učinkovin nakopičenih v koreninah. Korenine po izkopu dobro speremo in jih sušimo na višjih temperaturah kot liste. November je tudi čas, ko dozori mirtini plodovi. Drobni temno vijolični plodovi delujejo čistilno na telo. Posušene korenine angelike se zaradi grenčine uporabljajo v ljudski medicini za pospešitev prebave mastne hrane v našem telesu. V vrtu poskrbimo tudi, da pripravimo zemljo za prihodnjo pomlad.

Sadni vrt v novembru je še vedno bogato založen s sadjem. Obiramo kakije, jabolka, hruške, kutine, nešplje in granatna jabolka. Granatno jabolko je zelo bogato s C- vitaminom in ima visoko antioksidativno učinkovitost. Granatno jabolko lahko uživamo sveže, lahko pripravimo kot sok, marmelado, dodajamo lahko tudi v solate. Zaradi

svojih številnih pozitivnih učinkov se danes pogosteje uporablja v naši prehrani.

V okrasnem vrtu nas bodo, dokler se temperature ne znižajo, še vedno razveseljevale vrtnice in enoletnice s svojim bogatim cvetenjem. Opraviti moramo še kako škropljenje proti črni listni pegavosti. Drevnine se tudi lepo obarvajo in so barvit okras naših vrtov. Precej dela imamo z odstranjevanjem odpadlega listja. Še vedno lahko pripravimo gredice za sajenje spomladi cvetočih čebulic tulipanov, narcis, hijacint, žafranov ... V kolikor je vreme še vedno prizanesljivo, lahko opravimo še obrezovanje listnatih živih mej.

Travnate površine so se po poletni suši obnovile. Z opravljenim jesenskim dosajevanjem in dognovanjem je uspeh zagotovljen. Pomembno je, da gnojilo vsebuje tudi kalij za prezimovanje travne ruše, s katere moramo odstraniti listje.

GEODETSKE STORITVE d.o.o. PORTOROŽ

VBS d.o.o. Portorož
Obala 125, 6320 Portorož
tel.: 05/677-85-80
GSM: 031/637-176
e-mail: bogdan@vbs.si

ELEKTROCENTER

Salon svetil in največja ponudba elektromateriala
Vanganelška c. 6, Koper • www.elektro-center.si
Tel.: 05/ 612 1500 • GSM: 041 283 385

Za vaš hitrejši nakup sedaj z novim načinom samopostrežbe • Vabljeni v prenovljeno specializirano trgovino z elektrotehničnim materialom!

MODRA LINIJA HOLDING

Manca Hribovšek

KAKIJEVA MARMELADA

Marsikatero zanimivost o kakiju ste že lahko prebrali v naši rubriki Preverjamo urbane mite, v nadaljevanju pa boste izvedeli, kako pripraviti odlično, okusno kakijevo marmelado, v kateri boste lahko uživali še dolgo po tem, ko bo sezona kakijev mimo.

- 2 jabolki,
- vanilijin sladkor,
- sok ene limone,
- aroma vanilije,
- rum.

Postopek:

Marmelado lahko kasneje namažete na kruh, uporabite za sladkanje jogurtov, smutijev, z njo naredite rolado, pito, namažete piškote ... Idej je veliko, tako da samo pustite domišljiji prosto pot.

Sestavine:

- 3 kg zrelih kakijev,
- 1 kg sladkorja (količina sladkorja je odvisna od tega, kako zrele in sladke kakije uporabimo),

in zažge. Zaradi pektina v jabolkih in limoninem soku, se bo marmelada lepo zgostila. Ko je kuhana, jo nalijemo v vrele kozarce za vlaganje (pred tem jih za nekaj minut postavimo v pečico, da se segrejejo, zapremo in kozarce obrnemo »na glavo«, da se naredi vakuum.

CHIA PUDING S KAKIJEVO KREMO

Pogosto se zgodi, da se gostje napovejo zadnji trenutek ali pa celo pridejo nenapovedano. Takrat moramo imeti asa v rokavu in jeseni je to vsekakor kaki, iz katerega lahko hitro pripravimo okusno in zdravo sladico.

Sestavine za 4 osebe:

- 4 večji in bolj zreli kakiji,
- sladkor v prahu (količina sladkorja je odvisna od tega, kako zrele in sladke kakije uporabimo),
- vaniljin sladkor,
- rum,
- chia semena,
- kokosovo mleko.

Postopek:

V kokosovo mleko dodamo chia semena, premešamo in postavimo v hladilnik za vsaj pol ure. Kakije očistimo, operemo, olupimo in narežemo na majhne kocke. Nekaj narezanega kakija si pustimo, ostalo pa skupaj s sladkorjem v prahu, vanilijevim sladkorjem in rumom pretlačimo s paličnim mešalnikom, da nastane gladka zmes. Pripravimo štiri kozarčke ali steklene posodice. Spodaj damo chia puding, nato koščke kakija in na vrh kakijevo kremo (lahko naredimo tudi več plasti in na vrh potresemo cimet). Okrasimo in sladica je pripravljena.

DOMAČE ISTRSKE JEDI KUHANE PO NAROČILU

DOSTAVA: Ankaran, Izola, Koper in Piran vsak dan med 11. in 19. uro

Naročila do 17. ure dostavimo naslednji dan!

	GROBO ORIENTALSKO DOMAČE SUKNO		BRIGA, SKRIB. VNEMA (ZAST.)	GRŠKI LIRIK	DOMAČA ŽGANA PIJACA NA MADAGA-SKARJU	OLGA NAPOTNIK	JAPONSKI PISATELJ, DRAMATIK IN ESEJIST KOBO	REKA V NEMČIJI	ANGLEŠKA MERSKA ENOTA, PALEČ, COLA	ČLOVEK Z VELIKIMI OČMI	DRAMA HENRIKA IBSENA
	ITALIJANSKI OPERNI BARITONIST PASQUALE						GRŠKI PESNIK IN PEVEC Z OTOKA LESBOSA				
	OTROŠKA IGRAČA						SLOVENSKA IGRALKA MARIJA ŽITNA BOLEZEN				
	NOETOVA BARKA					SLOVENSKA MANEKENKA ANKA GL. MESTO SAMOE					
	KEMIJSKI ZNAK ZA KALIJ	PRITOK KASPUKEGA JEZERA	AFRIŠKA PLEMENSKA SKUPINA NATON				AFRIŠKA DRŽAVA	IME DVEH PRELAZOV NA VELEBITU	NATALIJA AMBROŽIČ REKA V AFRIKI		
										SLOVENSKO SMUČIŠČE	MADŽARSKI VIOLINIST LICCO
	TONE NOVAK			NADLEŽNA ŽUŽELKA	LEŽEČE TISKARSKÉ ČRKE AM. IGRALEC DAN						
	PALICA, FIZIOLOVKA (NAR.)						DELNI ZLOM RED. VELJAVA, POLOŽAJ				
	AGAVI PODOBNA RASTLINA					NORDIJSKA BOGINJA MORJA KRAJ PRI KRANJU			PETER ADAMIČ POSTAVNA ŽENSKA (EKSPR.)		
	SAMO-UPRAVNA OBČINA						SEČNA CEV, SEČNICA (ANAT.)	ČEBELJA PAŠA REKA V RUSIJI			
	UREJEN JAVNI NASAD, GAJ	FRANCOSKI IGRALEC DELON	OTOK V OTOČJU GILBERT ZMIKAVT, KRADLIJAVEC							NASELJE V SRBIJI	TEKOČA MAŠČOBA
SESTAVIL B.K.	PTIČJA PERESA	KDOR JE IZ TUJE DEŽELE	PRISTANIŠČE V BASKIJI	PREBIVALEC ČESKE	KRILNI KONJENSKI ODDELEK V RIMSKI LEGIJI		KEMIJSKI ZNAK ZA ALUMINIJ NOVINARKA REMS	GLAZURA ZA POSODO SIRARSKI OBRAT			
ŽIVAL, KI LETI PO ZRAKU					SKRAJŠANO MOŠKO IME RATOMIR		KONICA, KONICAŠT DEL ČESA ANTON AŠKERC		AŠKERČEVA SOCIALNA PESEM	IVO JAN	
REKA V FRANCJI					KRISTINA IRMAN DERIVAT AMONIKA		LOUIS ADAMIČ IGRALKA BERNARDA	RIMSKA BOGINJA JEZE		GREGOR EMERŠIČ OREL V NEMŠKIH GRBIIH	
DEL POSTELJNEGA PERILA					SPODNJA OKONČINA SVOBODNA UMETNOST			ODPRTA TELESNA POŠKODBA ŽENSKO IME		DIVJA MAČKA, GOZDNA ZVER	ČEBELI PODOBNA ŽUŽELKA
JAPONSKA DENARNA ENOTA				MARJAN AHČIN LJUDSTVO V INDIJI		MARKO ANTOLINC NASELJE PRI UMAGU	KEMIJSKI ZNAK ZA BARU PLANŠAR (NAR.)	BARVA IGRALNIH KART			
EVGEN CAR			ČAROVNICA V ODISEJI ČEŠKI NOGOMETAS RADOŠLAV				BRKATI OREL	GRŠKI KOŠARKARSKI KLUB ČILSKI PIANIST			
	AZIJSKA DRŽAVA	KOVINA (LA) IME BOGA VIŠNUJA					JEZERO V ETIOPIJI PREMETENKA (POG.)		BRITANSKA FILMSKA IGRALKA DEBORAH	SILVA AVŠIČ SLAPU PODOBNA IZSTOPAJOČA STENA	
KRAJ PRI DOMŽALAH					AMERIŠKI FILMSKI VESOLJEČEK		PRIPADNICA TATAROV PREMAZNO SREDSTVO			4. IN 16. ČRKA	EDVARD KARDEJ
OBROK, DELEZ ODPLAČILA POSOJILA					PROSTOR KJER PRIDOBIVAJO SOL ANA ROŠ			KRAJ PRI NOVI GORICI BRANKO KORŽE			
DOLGOREPA PAPIGA						PERNATA ŽIVAL		MADŽARSKA IGRALKA EVA			
SLOVENSKI ASTRONOM BOGDAN						METULJ Z OČESCI NA KRILIH		KOKOŠ (POG.)			

ARION: gr. pesnik TOAKA: žgana pijača ATRAK: kasp. pritok LAURIA: am. igralec ARANUKA: otok ARTES: svobodna umetnost ARRAU: čil. pianist APIA: gl. mesto Samoe

Breda Prodani, 041 607 812 David Bartolič, 051 306 770